

કાંતિગુરુ શ્યામજી કૃષ્ણ વર્મા

કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભૂજ

આર્ટ્સ ફેકલ્ટી
એસ.વાય.બી.એ.

W.e.f. - 2008

Only for External

: પ્રકાશક :

રજિસ્ટ્રાર,
કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભૂજ
વર્ષ : ૨૦૧૧

KRANTIGURU SHYAMJI KRISHNA VERMA
KACHCHH UNIVERSITY

KRANTIGURU SHYAMJI KRISHNAVERMA KACHCHH UNIVERSITY

INDEX

SR.NO.	SUBJECT	PAGE NO.
1	MOCRO ECONOMICS	5 TO 8
2	GUJARATI	9 TO 12
3	ENGLISH	13 TO 17
4	HINDI	18 TO 24
5	SCIOLOGY	25 TO 37
6	SINDHI	38 TO 41
7	SANSKRIT	42 TO 45
8	POLITICAL SCIENCE	46 TO 51
9	PSYCHOLOGY	52 TO 60
10	STATISTICS	61 TO 65
11	HISTORY	66 TO 70

KRANTIGURU SHYAMJI KRISHNA VERMA
KACHCHH UNIVERSITY

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી

અભ્યાસક્રમ

એસ.વાય.બી.એ.

વિષય – અર્થશાસ્ત્ર પેપર – ૩

માઈક્રો ઈકોનોમીક્સ – ૨

- પ્રકરણ-૧** તૃષ્ટિગુણ વિશ્લેષણના આધારે માગના નિયમ પ્રાપ્તિ (ગ્રાહક સમતુલા) – સીમાંત અવેજના દરનો નિયમ – તૃષ્ટિગુણ વિશ્લેષણના આધારે ગ્રાહકનો અધિક સંતોષ (માર્શલ) તટસ્થ રેખા વિશ્લેષણનું ચઢિયાતાપણું.
- પ્રકરણ-૨** બજેટ રેખા – સ્થાન અને ફેરફાર – તટસ્થ રેખા બજેટ રેખા દ્વારા ગ્રાહકની સમતુલા – ગ્રાહકનો અધિક સંતોષ (હિક્સ) – કિંમત અસર – આવક અસર – અવેજ અસર.
- પ્રકરણ-૩** ઉત્પાદન અને ખર્ચના સિધ્ધાંતો – ઉત્પાદન વિધેયનો અર્થ – લક્ષણ – પ્રકાર – ટૂંકાગાળાનું ઉત્પાદન વિધય – ઉત્પાદનનો બિનપ્રમાણસરનો નિયમ – સમઉત્પાદનરેખા – સમખર્ચ રેખા – કદ ના વિકાસના લાભાલાભ – સમતુટ બિંદુ.
- પ્રકરણ-૪** ઈજારામાં પેઢીની સમતુલા – કિંમત ભેદભાવ – ક્યારે શક્ય અને ક્યારે નફાકારક – ઈજારાના દુષણો – ગ્રાહકનો ઈજારો.
- પ્રકરણ-૫** ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં પેઢીની સમતુલા (શ્રીમતી રોબિન્સ અને ચેમ્બરલીન) – વેચાણ ખર્ચ – વેચાણ ખર્ચ અને ઉત્પાદન ખર્ચ વચ્ચેનો તફાવત – વસ્તુ વિકલન – વેચાણ ખર્ચની માગ રેખા પર અસરો.
- પ્રકરણ-૬** ઈજારાના મોડેલો :- કૂર્નો અને એજવર્થનું મોડેલ – બર્ટોન્ડનું મોડેલ – ખાંચાવાળી માંગ રેખા – કિંમત નેતૃત્વ , સૈધ્ધાંતિક મહત્વ અને વ્યવહારિક ઉપયોગ.
- પ્રકરણ-૭** રિકાર્ડોનો ભાડાનો સિધ્ધાંત – આધુનિક ભાડાનો સિધ્ધાંત ભાડા જેવી આવક – ભાડુ અને કિંમત (સામ્ય તફાવત).
- પ્રકરણ-૮** વેતન અંગેનો સામુહિક સોદાશકિતનો સિધ્ધાંત – મજૂર સંઘો અને વેતનવૃદ્ધિ – મજૂર સંઘની સોદાશકિત અસર કરતા પરિબળો – લઘુતમ વેતન ધારાની આર્થિક અસરો (કોઈ એક વ્યવસાયમાં અને બધા વ્યવસાયમાં)
- પ્રકરણ-૯** નફા અંગેના જોખમો અને અનિશ્ચિતતાનો સિધ્ધાંત નફા અંગેનો નવપ્રવર્તનનો નવસંશોધન) નો સિધ્ધાંત નફા અંગેનો ગતિશીલતાનો સિધ્ધાંત – તરલતા પસંદગીનો સિધ્ધાંત.
- પ્રકરણ-૧૦** કલ્યાણલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર – પેરેટોનો ઈષ્ટતમ કલ્યાણનો સિધ્ધાંત – કાલ્ડોર હિક્સનો વળતરના માપદંડનો નિયમ – કલ્યાણલક્ષી અર્થશાસ્ત્રમાં અમર્ત્યસસેનનું યોગદાન (માત્ર પ્રાસ્તાવિક).

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
અભ્યાસક્રમ
એસ.વાય.બી.એ.
વિષય – અર્થશાસ્ત્ર પેપર –૪

- પ્રકરણ-૧** પ્રદેશ અને રાજ્ય વચ્ચેની સામ્યતા અને તફાવત.
 પ્રાદેશિક અર્થશાસ્ત્રના લક્ષણો.
- પ્રકરણ-૨** ભારત અને ગુજરાતમાં આંતરમાળખાકીય સુવિધાઓની તુલનાત્મક સમીક્ષા. ખેતીનો વિકાસ સેવાનો વિકાસ. જીડીપી, જીએનપી, આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર, આયાત-નિકાસ નીતિ, વેપારતુલા અને લેણદેણની તુલા.
- પ્રકરણ-૩** જન્મદર, મૃત્યુદર, બાળ મૃત્યુદર, વગેરેની સ્પષ્ટ વ્યાખ્યાઓ ગુજરાતમાં વર્ષ ૧૯૬૧ થી ૨૦૦૧ સુધીની દર દશ વર્ષના વસ્તીના આંકડાઓ. ગુજરાત સરકારની વસ્તી નીતિ અને વસ્તીની સમસ્યાને અટકાવાના સૂત્રોનો ઘનિષ્ઠ અમલ અને સમજણ.
- પ્રકરણ-૪** ગુજરાતમાં ખેતીક્ષેત્રે વિવિધ આબોહવા જમીનના વિવિધ પ્રકારોનો ઉદાહરણપૂર્વક અભ્યાસ
 (૧) કાળી જમીન (૨) કાંપવાળી જમીન
 (૩) રેતાળ જમીન (૪) રાતી જમીન
 (૫) ગોરાડું જમીન (૬) પથરાળ જમીન
 વગેરેના ગુણધર્મો.
 ભારત અને ગુજરાતમાં હરિયાણી ક્રાંતિ અને તેની અસરો તેમજ છ મુદ્દાનો કાર્યક્રમ.
 નાની મધ્યમ અને મોટી સિંચાઈ યોજનાઓ તથા તેનું મહત્વ.
 સરદાર સરોવર યોજના(એસએસપી) તેના તેનાથી ગુજરાતને વિજળી અને પાણીના લાભો.
- પ્રકરણ-૫** ૨-જી પંચવર્ષીય યોજના પછી ગુજરાતનો આર્થિક વિકાસ
 પેઢી, ઉદ્યોગો, ઔદ્યોગિક માળખું વગેરેનો ખ્યાલ
 વર્તમાનમાં ગુજરાતના મહત્વના વિવિધ ઉદ્યોગો તથા તેની આર્થિક અસરો.
 ગુજરાતમાં નાના પાયાના ઉદ્યોગોનું મહત્વ.
 ગુજરાતમાં ૨૦૦૧ના ભૂકંપના પછી કચ્છનો ઔદ્યોગિક વિકાસ
- પ્રકરણ-૬** આંતરમાળખું આર્થિક આંતરમાળખું સામાજિક આંતરમાળખું
 પાણી વિજળી વા.વ્ય. સંદેશા વ્ય. શિક્ષણ આરોગ્ય બેકિંગ વિમો
- પ્રકરણ-૭** ગુજરાતમા સહકારી મંડળીઓની વર્તમાન પરિસ્થિતિ સમસ્યાઓ અને ઉકેલો.
 સહકારી મંડળીની પ્રવૃત્તિમાં યુવાનોની ભૂમિકા.
- પ્રકરણ-૮** ગુજરાતમાં કચ્છ જિલ્લાના આર્થિક પ્રશ્નો, તથા વર્તમાન કચ્છનું ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે બદલાતું ચિત્ર કચ્છ જિલ્લાના ઉદ્યોગો અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ. ગુજરાતમા પ્રદુષણની વિવિધ સમસ્યાઓ.
- પ્રકરણ-૯** સેઝ શું છે ? કચ્છ સેઝ અંગેની નીતિ અને તેનું મૂલ્યાંકન

PAPER - V**Economic Systems and Development**

Economics :

Characteristics of economic system-concepts of devdalism and mercantilism.

II : Capitalism :

Economic instituons of capitalism : private property laherilnce freedom of Enterprise, competition and consumer's soveagth and weakness of capitalism.

III : Socialism :

Features of socialism : public ownership of property and means of production. Centralized planning - limited role of market - communism : origin and features.

IV : Gandhian economic thought :

Basic features of progress. Growth and development -Indicators of development : per Income (write special reference to purchasing power parity.) physical quality of life Index, Basic need approach.

V : Growth and development :

Meaning progresses. Growth and development -Indicators development : per capital Income (with special reference to purchasing power parity), physical quality of life Index, Basic needs approach.

VI : Sustainable Development :

Concept and components relationship with Natural resources.

VII : Human Development :

Concept-components : Equality, education, Health, poverty, gender acrspective.

VIII : Governance and Development :

Difference between administration, management and governance - accountability and (ransparency- participatery Development).

IX : Human Right and Development :

1949-provision in India constution. Common property resources : problems related with common properties like land, water and orests.

Note : Each topic carries 10% weight age in question-paper.

ECONOMICS
Paper -VII
(Second Subsidiary)
Some Problems of Indian Economy

I Agriculture :

Importance of agriculture in India economy - Causes of low productivity in Indian agriculture- Role of hybrid seeds, fertilizers and irrigation in increasing productivity.

II Industry :

Importance of industrial development - Objectives of developing public sector. Performance of public sector units. Problems of public sector units-small and cottage industries, problems and government policy.

Nation :

Trends in population after 1951 - Causes of rapid increase in Nation effects.

Poverty :

Meaning of poverty-absolute and relative poverty - causes of poverty policy of the moment for reducing poverty.

अर्थशास्त्र पेपर – ७
भारतीय अर्थकरणनी केटलीक सडसुडलओ

---

(१) डेती :

भलरतीड अर्थतंत्रडल डेतीनुं डलतुड – डेतीडल नीडुी उतुडलदकतलनल कलरडुओ अने उडलड तरीके सुधलरेलुं डलडलरडु- डलतरो- सुंडलडलनओ डुलणुओ.

(२) उधुओगुओ :

- औधुओगलक वलकलसनुं डलतुड
- डलडेरकषेत्रनल वलकलसनल उददेशुओ – कलडगुीरी- सडसुडलओ
- नलनल अने गृहउधुओगनुं डलतुड – सडसुडलओ – सरकलरी नीतल

(३) वसुती :

१ॢॡ१ ॡडुी वसुती वृधुधलनल वलडलशुओ- असरुओ – उडलडुओ

(ॡ) गरीडुी :

अर्थ : नलरडुेकष गरीडुी – गरीडुीनल कलरडुओ- गरीडुी नलवलरडुलनी सरकलरनी नीतल

(ॡ) डेकलरी :

अर्थ डुरकलरुओ – कलरडुओ – सरकलरनी नीतल

नुुध: दरेक डुरकलरुलनओ भलर २० टकल डुे.

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
અભ્યાસક્રમ
એસ.વાય.બી.એ.
વિષય – ગુજરાતી
૨૦૦૮-૦૯ પરીક્ષાઓ માટે નિર્ધારિત પાઠ્યક્રમ
(મુખ્ય અને પ્રથમ ગૌણ)

પેપર : ૩ – સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ : સોનેટ :
આપણા સોનેટ : સં.ચંદ્રશંકર ભટ્ટ

- એકમ-૧** સોનેટ સાહિત્ય સ્વરૂપની સમજ- વ્યાવર્તક લક્ષણો (ખંડકાવ્ય,ઉર્મિકાવ્ય,ગઝલ,ગીત સ્વરૂપો સાથેની તુલના)
- એકમ-૨** સોનેટ સાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદ્ભવ-વિકાસ-સાંપ્રત સ્થિતિ
- એકમ-૩** સોનેટ આસ્વાદ (ત્રણ વિકલ્પ આપવા)
- એકમ-૪** નિયત કૃતિને આધારે નીચેના પ્રમુખ સોનેટકારોનું મૂલ્યાંકન
 બ.ક. ઠાકોર, ઉમાશંકર જોષી, પ્રહલાદ પારેખ, રાજેન્દ્ર શાહ, ઉશનસ્
- એકમ-૫** કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ
- નિયત પુસ્તક :** આપણા સોનેટ : સં.ચંદ્રશંકર ભટ્ટ, આદર્શ, અમદાવાદ
- નિયત કૃતિઓ :** ૧, ૩, ૫, ૭, ૧૧, ૧૪, ૧૯, ૨૧, ૨૪, ૨૯, ૩૧, ૩૨, ૩૭, ૩૮, ૪૩, ૪૪, ૪૫, ૪૭, ૫૧,૫૩, ૫૫, ૫૬, ૫૮, ૭૦, ૭૩, ૭૪, ૮૨, ૮૩

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. શૈલી અને સ્વરૂપ : ઉમાશંકર જોષી, વોરા, અમદાવાદ
૨. સુવર્ણમેઘ : સુંદરજી બેટાઈ
૩. સોનેટ : વિનોદ જોષી, ચંદ્રમૌલી, અમદાવાદ
૪. સ્વરૂપ સન્નિધાન : સં.સુમન શાહ, પાર્શ્વ, અમદાવાદ

**द्वितीय वर्ष – बी.ए.
(मुख्य अने प्रथम गौण)
प्रश्नपत्र : ४ ग्रंथकार – श्री वीनेश अंताणी**

नियत पुस्तको : (१) प्रियजन – नवलकथा
(२) रणजणवुं – वार्तासंग्रह

अंकम : १ सर्जकना जवन-कवननो सामान्य परियय
(लेखकना व्यक्तित्व घडतरना परिबणो अने कवननो समग्रलक्षी
परिययात्मक आलेख)

अंकम : २ समग्र साहित्य सर्जननो सविगत परियय
(नवलकथाकार – निबंधकार-वार्ताकार-त्रण स्वरूपोमां प्रदान संदर्भ अल्यास अपेक्षित)

अंकम : ३ प्रथमकृतिलक्षी सामान्य प्रश्न

अंकम : ४ द्वितीयकृति लक्षी सामान्य प्रश्न

अंकम : ५ बन्ने कृतिनी टूंकनोंधो

संदर्भ ग्रंथ :

१. गुजराती साहित्यनो ईतिहास षंडः ७ (प्रकाश्य) गुजराती साहित्य परिषद
२. डो. वीनेश अंताणी अंक अध्ययन (प्रकाश्य)

દ્વિતીય વર્ષ – બી.એ.

(મુખ્ય)

પ્રશ્નપત્ર : ૫ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ

એકમ : ૧ (ક) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રેરકબળો-લક્ષણો
(ખ) પ્રાગ, નરસિંહ યુગનું સાહિત્ય

એકમ : ૨ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ સર્જકો
નરસિંહ, મીરા, અખો, પ્રેમાનંદ, શામળ, દયારામ

એકમ : ૩ (ક) મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો
(ફાગુ, રાસ, આખ્યાન, પદ્યવાર્તા)
(ખ) કૃતિઓ- ભરતે વર બાહુબલિ રાસ,
કાન્હડદે પ્રબંધ, વસંતવિલાસ,
હંસાઉલી, કાદમ્બરી, પ્રેમપચ્ચીસી,
પૃથ્વીચંદ્રચરિત

એકમ : ૪ (ક) મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતાધારા
(અખાના પુરોગામી – અનુગામી જ્ઞાની કવિઓ)
(ખ) મધ્યકાલીન પેમલક્ષણ
ભક્તિની કવિતા

એકમ : ૫ નીચેના મુદ્દાઓનો સમીક્ષાત્મક અભ્યાસ
૧. મધ્યકાલીન સ્ત્રી કવિઓ
૨. કબીરપંથી કવિઓ
૩. સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના કવિઓ
૪. મધ્યકાલીન ગુજરાતી ગદ્ય
૫. લોક સાહિત્ય

સંદર્ભ ગ્રંથ :

૧. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ : ઇતિહાસ ગ્રંથ –૨
૨. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ડો. રમેશ ત્રિવેદી
૩. ગુજરાતી સાહિત્ય (મધ્યકાળ) : અનંતરાય રાવળ

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
 અભ્યાસક્રમ
 એસ.વાય.બી.એ.
 વિષય – ગુજરાતી
 ૨૦૦૮-૦૯ નિર્ધારિત પાઠ્યક્રમ
 અધિક ગૌણ

પેપર :૭

જવા દર્શાવવા તમને : કુન્દનિકા કાપડિયા (નવો)

-
- એકમ-૧ કુન્દનિકા કાપડિયાના જીવન,કવન,સમય,સમગ્રલક્ષી સાહિત્યનો પરિચય
- એકમ-૨ કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો
- એકમ-૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ
- એકમ-૪ કૃતિલક્ષી ટૂંકાપ્રશ્નો
- એકમ-૫ પૂર્વાપર સંદર્ભના પ્રશ્નો

વિશેષ નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં સ્વરૂપલક્ષી પ્રશ્નો પૂછી શકાશે નહીં.

K.S.K.V KACHCHH UNIVERSITY
Syllabus of English for S.Y.B.A, S.Y.B.Sc.
Compulsory English
Principal, First & Second Subsidiary English
(Regular/ External), with effect from June-2008
S.Y.B.A, S.Y.B.Sc. English Compulsory
(Any text Prescribed will be common in B.A / B.Sc.)

	Weightage
Unit - I and II : Stories From Shakespeare (H.G.wyatt) (Stories Retold) (Short Question answers and Short Notes, word-Power, vocabulary) (For S.Y.B.A and S.Y.B.Sc)	25 Marks
Unit - III : E-communication (Theoretical 2/4) (E-mail, Internet, E-Commerce, Networking, Multimedia, Fax Etc.)	10 Marks
Unit - IV : Commercial Correspondence + Foreign words (Bank and Agency Correspondence, Application for Job) Foreign Words.	15 Marks 05 Marks
Unit - V : Grammar and Vocabulary : (1) Concord (2) Connective devices (3) Figurative/ Literary Expression (Last will be Provided) (4) Idioms and Phrases	20 Marks
	Total 70 marks

ENGLISH
PAPER III
HISTORY OF ENGLISH LITERATURE (1550-1798)

Unit-I and II : Following questions are prescribed for two questions **28 marks**

- (1) Character question are prescribe for two questions
- (2) University Wits
- (3) Elizabethan poetry
- (4) Metaphysical poets
- (5) Characteristics of the Augustan Age
- (6) Eighteenth century drama
- (7) Growth and Development of the novel in the eighteenth century

UNIT-III and IV: Two Prescriben texts **28 Marks**

- (1) Shakespeare : King Lear
- (2) Alexander Pope : The Rape of the lock

UNIT-V : **14 Marks**

Acquaintance with the writers of the period. This will be an Objective type question in which the student will be asked to write the name of the author, the year of publication, the from of work and the age (Period to which it belongs)

- (1) List Of the title for acquaintance Apology for poesy
- (2) Religion Medici
- (3) The Shoemaker's Holiday
- (4) Tabulation
- (5) The Spanish Tragedies
- (6) Shepherd's Calendar
- (7) Arcadia
- (8) Astrosphere and Stella
- (9) Euphuist
- (10) Hero and Lander
- (11) All for Love
- (12) Absalom and Acidophil
- (13) The Way of the world
- (14) The pilgrim's Progress
- (15) Robinson Crisoe
- (16) Gulliver's Travel's
- (17) Elegy written in a country Churchyard
- (18) Tom Jones
- (19) Seasons
- (20) She stoops to conquer

Total 70 Marks

PAPER - IV
FORMS OF LITERATURE

- Unit - I and II :** Two Literary Forms **28 marks**
 (a) Lyric and, (b) Short Story are prescribed.
 Students will prepare definition, characteristics, origin, growth development and history of both the above stated
Form
- Unit - III :** **Lyric Poetry** **14 Marks**
 Type: Sonnet, Ode, Song, Ballad Elegy
 Text: English Poetry: A Kaleidoscope Universes Press
- (I) Wordsworth**
 (1) By the Sea
 (2) the Solitary Reaper
 (3) She Dwelt Among the Untrodden Ways
- (II) Shelly**
 (4) One Word is too Often Profaned
 (5) The Cloud
- (III) Keats**
 (6) Ode to autumn
 (7) La Belle Dame sans Metci
- (IV) Browning**
 (8) Prospect
- (V) Matthew Arnold**
 (9) Dover Beach
- Unit- IV :** Short Story **14 Marks**
 Text : Ten Short Stories Edited by jatin Mohanty
 (Universal Press) Distributed by Orient Longman
The Following Stories will be studied:
 (1) What Men Live By - Leo Tolstoy
 (2) The Romance of a Busy Broker - O'Henry
 (3) A Cup Of Tea - Catherine Mansfield
 (4) The Earth-H.E.Bates
 (5) The Bet - Anton Chekhov
 (6) The Highway - Ray Bradury
 (7) A Canary for One - E.Hemingway
 (8) Lawley Road - R.K.Narayan
- Unit - V :** A Short note question based on both the texts **14 marks**
 Recommended Books:
 (1) A Background to the Study of English Literature -B Prasad
 (Revised Edition)
 (2) The Typical forms of English Literature -A.H.Upham

Total: 70 Marks

PAPER - V**LITERARY CRITICISM**

- Unit - I and II :** (A) Nature of Criticism and its various functions **28 Marks**
 Literary Critic- his qualities and role in Criticism
 (B) Plato- Concept of Idealism
 Aristotle: Concept of Imitation
 Longings: Concept of Sublimity
- Unit - III :** Figures of speech (any Four) **16 marks**
(1) Simile	(2) Metaphor
(3) Personification	(4) Apostrophe
(5) pun	(6) Alliteration
(7) Onomatopoeia	(8) Antithesis
(9) Paradox	(10) Oxymoron
(11) Irony	(12) Litotes
(13) Climax	(14) Anticlimax
(15) Hyperbole	(16) Transferred Epithet
(17) Metonymy	(18) Synecdoche
- Unit - IV :** Acquaintance with literary terms (any four) **16 Marks**
 Classicism, Realism, Naturalism, Aesthetics, Existentialism,
 Theatre of the Absurd, Medievalism, Postmodernism, Feminism,
 Post colonialism
- Unit V :** Appreciation of an unseen Poem **10 Marks**

Recommended Books :

- (1) Making of Literature -R.a. Scott James
- (2) Dictionary of literary Terms-Martin Gray, York Handbooks Longman York Press
- (3) Appreciation of prose and poetry -Alexander, Orient Longman
- (4) A Glossary of Literary Terms-M.H.Abrahams (Prism Books)

S.Y.B.A
ENGLISH
SECOND SUBSIDIARY
PAPER VII

Unit - I :	Taxt: Tom Sawyer (Abridged) By Mark Twain	30 Marks
Unit - II :	Comprehension: A prose passage of about 400 words will be set. Influential and interpretative questions will be asked.	10 Marks
Unit - III :	Precis Writing: A prose passage of about 350 words will be set for précis writing	10 marks
Unit - VI :	Composition: Writing letters, Formal applications, Business Letters, Letters to the editor etc.	10 Marks
Unit - V :	Translation from Hindi/Gujarati of a small passage of about 200 words into English	10 Marks

Total 70 Marks

के.एस.के.वी. कच्छ युनिवर्सिटी
 यु.जी.सी. मोडल आधारित पाठ्यक्रम
 २००८-०९ की परीक्षाओं के लिए निर्धारित पाठ्यक्रम
 विषय : हिन्दी
 द्वितीय वर्ष - बी.ए.
 प्रश्न पत्र ३ : काव्य विमर्श
 (मुख्य एवं गौण विषय के विद्यार्थीओं के लिए)

१. छायावादोत्तर काव्य संग्रह : डॉ. रामनारायण शुक्ल डॉ. श्रीनिवास पाण्डेय
 प्रस्तुत संग्रह में निम्नलिखित कवियों की कविताएँ पाठ्यक्रम में समाहित हैं।

(१) त्रिलोचन शास्त्री :

१. ध्वनि ग्राहक
२. परिचय की गाँठ
३. मोरई केवट के घर
४. मैं-तुम

(२) दुष्यन्त कुमार

१. सांझ एक विदा दृश्य
२. तुलना
३. कुल गजले
४. एक कंठ विषपायी (कुल अंश)

(३) नरेश महेता

१. शब्द फूल
२. वृक्ष बोध
३. निवेदन
४. किरन-धेनुएँ
५. संशय की एक रात (कुछ अंश)

(४) मुक्तिबोध

१. चकमाक की बिनगारियों
२. १२, २, १२, ३
३. मेरे लोग
४. एक भूतपूर्व विद्रोही का आत्मकथन

(५) रघुवीर सहाय

१. शक्ति दो
२. नेता क्षमा करे
३. हँसो-हँसो जल्दी हँसो
४. सेब बेचना
५. दो अर्थ का भय

(६) शमशेर बहादुरसिंह

१. बात बोलेगी
२. सागर तट
३. एक पीली शाम
४. घिर गया हउ समय का रथ

२. धनुष भंग : डॉ. किशोर काबरा

प्र.एस. चंद्र एण्ड कंपनी,
रामनगर, नई दिल्ली-११००५५

* संदर्भ ग्रंथ *

१. हिन्दी कविता : तीन दशकः डॉ. रामदरश मिश्र
२. नया काव्य : नये मूल्य : डॉ. ललित शुक्ल
३. सकालीन कविता : विश्वनाथ प्रसाद तिवारी
४. छायावादोत्तर हिन्दी गीतिकाव्य : डॉ. सुरेश गौतम प्रेम प्रकाशन, दिल्ली
५. आधुनिक हिन्दी काव्य का स्वरूप और विकास : डॉ. आशा किशोरविश्व विद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
६. कवि किशोर काबरा : डॉ. घनश्याम अग्रवाल पार्श्व प्रकाशन, अमदावाद
७. धनुष भंग : एक अनुशीलन : डॉ. घनश्याम अग्रवाल
८. मुक्तिबोध कवि और काव्य : डॉ. अयुब पठाण
९. नये कवि : एक अध्ययन भाग नं. तीन, संतोष कुमार तिवारी
१०. रघुवीर सहाय की कविताओं में राजनीतिक चेतना : शोभा राणे भारतीय ग्रंथ निकेतन, दिल्ली

* अंक विभाजन *

१ आलोचनात्मक प्रश्न	२ × १२ = २४
२ संक्षिप्त प्रश्न	२ × ५ = १०
२ व्याख्यान	२ × ८ = १६
२० संक्षिप्त एवं वस्तुनिष्ठ प्रश्न	२० × १ = २०
अंक	= ७०

के.एस.के.वी. कच्छ युनिवर्सिटी
 यु.जी.सी. मोडल आधारित पाठ्यक्रम
 २००८-०९ की परीक्षाओं के लिए निर्धारित पाठ्यक्रम
 विषय : हिन्दी
 द्वितीय वर्ष - बी.ए.
 प्रश्न पत्र ४ : निबंध एवं गद्य विद्या
 (मुख्य एवं गौण विषय के विद्यार्थीओं के लिए)

---

(१) पांच पर्दे : सं. मोहन राकेश

राधाकृष्ण प्रकाशन
 नई दिल्ली-११००२
 २/३८, अंसारी मार्ग,
 दरियागंज

१. जोक	: उपेन्द्रनाथ अशक
२. औरंगजेब की आखिरी रात	: डॉ. रामकुमार वर्मा
३. सडक	: विष्णु प्रभाकर
४. बंदी-जंग	: माथुर
५. स्टार्क	: भुवनेश्वर

(२) अस्मिता का चंदन : सुदर्शन मजीठिया

जय भारतीय प्रकाशन, ईलाहाबाद-३

निम्नलिखित व्यंग्य-निबंध परीक्षा के लिए अपेक्षित है -

१. आदमी बना बंदर
२. सर्टीफीकेट फाडो आंदोलन
३. असफलता की सफलता
४. डिस्को कलचर
५. शादी एक ग्रीन कार्ड से
६. ईक्कीसवी सदी की ओर
७. एक नेता का अवतार
८. नेता के नाम दौड़ो और प्रजा के नाम सो जाओ
९. प्लेटफार्म नंबर चार पर गाय
१०. हिन्दु मुस्लिम भाई-भाई

(३) पत्र लेखन

१. महाविद्यालय के प्राचार्य का पत्र :

(किसी भी प्रमाणपत्र के लिए, अस्वस्थता वश न आ सकने के लिए, विषय बदलने हेतु, किसी कारण वश परीक्षा न दे सकने के लिए अथवा परीक्षा में उपस्थिति की असमर्थता बताते हुए)

२. संपादक को पत्र : पुस्तक ।

३. आवेदन पत्र : अध्यापक पद पर नियुक्ति के लिए

* संदर्भ ग्रंथ *

१. हिन्दी के प्रमुख एकांकी और एकांकीकार : रामचन्द्र देव

२. एकांकी : सिद्धनाथ कुमार : राधाकृष्ण प्रकाशन, दिल्ली

३. हिन्दी एकांकी और एकांकीकार : रामचरण महेन्द्र वाणी प्रकाशन, दिल्ली

४. सुदर्शन मजीठिया का व्यंग्य शिल्प : डॉ. भगवानदास एन. कहार प्र. भावना प्रकाशन,
१२६ पटपडगंज, दिल्ली-११००९१

* अंक विभाजन *

१. आलोचनात्मक प्रश्न $२ \times १२ = २४$

२. संक्षिप्त प्रश्न $२ \times ५ = १०$

२. व्याख्यान $२ \times ८ = १६$

१. पत्र लेखन $१० \times १ = १०$

२०. संक्षिप्त एवं वस्तुनिष्ठ प्रश्न $२० \times १ = २०$

अंक = ७०

विषय : हिन्दी

द्वितीय वर्ष - बी.ए.

प्रश्न पत्र - ५ : प्राचीन मध्यकालीन एवं गुजरात के हिन्दी साहित्य का इतिहास
(मुख्य विषय के विद्यार्थीओ के लिए)

सूचना : समस्त ईकाईयों से प्रश्न पूछना अपेक्षित है ।

ईकाई-१ आदिकाल : पूर्व पीठिका और प्रवृत्तियाँ

(क) आदिकाल- नामकरण व कालिविभाजन

(ख) आदिकाल की परिस्थितियों

१. राजनीतिक

२. धार्मिक

३. सामाजिक

४. सांस्कृतिक

५. साहित्यिक

(ग) आदिकाल: प्रवृत्तियों

१. सिद्ध साहित्य

२. जैन साहित्य

३. नाथ साहित्य

४. न्यसो साहित्य

५. लौकिक साहित्य

ईकाई-२ भक्तिकाल :

(क) भक्तिकाल परिस्थितियों

१. राजनीतिक

२. धार्मिक

३. सामाजिक

४. सांस्कृतिक

(ख) संतकाव्य

(ग) हिन्दी प्रेमाख्यान काव्य : सामान्य प्रवृत्तियों

(घ) हिन्दी रामभक्ति काव्य : पूर्व पीठिका और प्रवृत्तियों

(ड) हिन्दी कृष्णभक्ति काव्य : पूर्व पीठिका और प्रवृत्तियों

ईकाई-३ रीतिकाल :

(क) रीतिकाल : नामकरण

(ख) रीतिकाल : परिस्थितियों

१. राजनीतिक

२. सामाजिक

३. सांस्कृतिक

४. साहित्यिक

- (ग) रीतिकाल की धाराएँ
 (घ) रीतिमुक्त काव्य की प्रवृत्तियों
 (ङ) रीतिमुक्त काव्य की प्रवृत्तियों

ईकाई-४ गुजरात के हिन्दी साहित्य का इतिहास :

- (क) हिन्दी भाषा और साहित्य के विकास में गुजरात का योगदान ।
 (ख) गुजरात के हिन्दी वैष्णव कवियों का परिचय ।
 (ग) गुजरात में प्रचलित स्वामिनारायण संप्रदाय के कवियों का योगदान ।

ईकाई-५ प्रमुख कृत्तिकार और कृत्तियों :

- (अ) प्रमुख कृत्तिकार :
 १. अमीर खुसरो
 २. विद्यापति
 ३. मीराबाई
 ४. रसखान
 ५. अखा
 ६. दयाराम
- (आ) प्रमुख कृत्तियों :
 १. पृथ्वीराज रासो
 २. ढोला-मारू-रा दुहा
 ३. रामचरितमानस
 ४. सूरसागर
 ५. कविप्रिया
 ६. बिहारी-सतसई

* संदर्भ ग्रंथ *

१. हिन्दी साहित्य का सुबोध इतिहास	:	गुलाब राय
२. हिन्दी साहित्य का इतिहास	:	रामचंद्र शुक्ल
३. हिन्दी साहित्य का इतिहास	:	सं. डॉ. नगेन्द्र
४. गुजरात के हिन्दी गौरव ग्रंथ	:	डॉ. अम्बाशंकर नागर
५. गुजरात के हिन्दी साहित्य का इतिहास	:	डॉ. रामणलाल पाठक
६. सुदर्शन मजीठिया का व्यंग्य शिल्प	:	डॉ. भगवानदास एन. कहार प्र. भावना प्रकाशन, १२६ पटपडगंज, दिल्ली-११००९१

* अंक विभाजन *

२ आलोचनात्मक प्रश्न	११ × ११ = ४४
२ संक्षिप्त प्रश्न	२ × ६ = १२
२ वस्तुनिष्ठ अतिलघुत्तरी प्रश्न	१४ × १ = १४
अंक	= ७०

के. असे. के. वी. कच्छ युनिवर्सिटी
 यु.जी.सी. मोडल आधारित पाठयक्रम
 २००८-०९ की परीक्षाओं के लिए निर्धारित पाठयक्रम
 विषय : हिन्दी
 द्वितीय वर्ष - बी.ए.
 “द्वितीय गौण”

प्रश्न पत्र ७ : सामान्य हिन्दी

१. कहानी नयी पुरानी : सं. सोमेश्वर पुरोहित
 नवजीवन प्रकाशन मंदिर,
 अहमदाबाद

समस्त कहानियों पाठयक्रम में समाहित है -

- (१) उसने कहा था - गुलेरी
- (२) आकाशदीप - प्रसाद
- (३) नमक का दरोगा - प्रेमचन्द्र
- (४) शरणागत - वृन्दावनलाल वर्मा
- (५) हार की जीत - सुदर्शन
- (६) डाची - उपेन्द्रनाथ अशक
- (७) परदा - यशपाल
- (८) मलबे का मालिक - मोहन राकेश
- (९) मोलाराम का जीवन - हरिशंकर परसाई
- (१०) साँप - कमलेश

२. निबंध लेखन :

३. मुहावरे - कहावते (पाठय पुस्तक में से)

* अंक विभाजन *

२ आलोचनात्मक प्रश्न	२ × १२ = २४
२ संक्षिप्त प्रश्न	२ × ६ = १२
१ निबंध लेखन	१ × १५ = १५
५ मुहावरे कहावतें	५ × १ = ०५
१४ वस्तुनिष्ठ एवं अति लघुत्तरी प्रश्न	१४ × १ = १४
अंक	= ७०

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી

દ્વિતીય વર્ષ (એસ.વાય.બી.એ.)

વિષય : સમાજશાસ્ત્ર

સામાજિક સમસ્યાઓ : પ્રશ્નપત્ર-૩

૧. સામાજિક સમસ્યાનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકાર – પરિચય
 સામાજિક સમસ્યાનો અર્થ
 સામાજિક સમસ્યાનાં લક્ષણો
 સામાજિક સમસ્યાના વસ્તુલક્ષી અને આત્મલક્ષી પાસા
 સામાજિક સમસ્યાઓના પ્રકાર
 સામાજિક સમસ્યાના વિકાર્યો અને કાર્યો
૨. સામાજિક સમસ્યાઓના અભ્યાસનું મહત્વ – પરિચય
 સામાજિક સમસ્યાઓ વિશે પ્રવર્તતી ગેરસમજણો
 સામાજિક સમસ્યાઓ તરફના વલણો
 સામાજિક સમસ્યાઓના અભ્યાસનું મહત્વ
૩. સામાજિક ધોરણ-અનુરૂપતા અને સામાજિક ધોરણભંગ – પરિચય
 સામાજિક ધોરણ અનુરૂપતા
 સામાજિક ધોરણ અનુરૂપતાનો અર્થ
 સામાજિક ધોરણ અનુરૂપતાનાં કારણો
 સામાજિક ધોરણ ભંગ (સામાજિક વિચલન)
 સામાજિક ધોરણભંગનો અર્થ
 ધોરણભંગ વર્તનનાં કારણો
૪. સામાજિક સમસ્યાઓના અભ્યાસ અંગેના અભિગમો – પરિચય
 સામાજિક સમસ્યાઓના અભ્યાસ અંગેના અભિગમનો અર્થ
 અભિગમોના તત્વો
 સામાજિક રોગનિદાનલક્ષી અભિગમ
 સામાજિક વિઘટન અભિગમ
 મૂલ્ય સંઘર્ષ અભિગમ, વિચલિત વર્તન અભિગમ
 લેબલિંગ અભિગમ

૫. રાષ્ટ્રીય સુગ્રથનની સમસ્યા : કોમવાદ

રાષ્ટ્રીય સુગ્રથન એટલે શું ?

કોમનો અર્થ

કોમનાં લક્ષણો

કોમવાદનો અર્થ

કોમવાદનાં લક્ષણો

કોમવાદનાં કારણો, કોમવાદનું નિવારણ

૬. નશીલા દ્રવ્યોના વ્યસનની સમસ્યા – પરિચય

નશીલા દ્રવ્યોના વ્યસનનો અર્થ અને લાક્ષણિકતા

નશીલા દ્રવ્યોના વ્યસનની સમસ્યાનો વ્યાપ-વિસ્તાર

નશીલા દ્રવ્યોના વ્યસનની સમસ્યાનાં કારણો

નશીલા દ્રવ્યોના વ્યસનની સમસ્યાની વિપરીત અસરો

નશીલા દ્રવ્યોના વ્યસનની સમસ્યાના નિવારણના ઉપાયો

૭. એચ.આઈ.વી./એઈડ્સ એક સામાજિક સમસ્યા તરીકે – પરિચય

એઈડ્સનો અર્થ અને વિભાવના

એઈડ્સનું સ્વરૂપ

ભારતમાં એઈડ્સ

એઈડ્સનાં કારણો

એઈડ્સની સમસ્યાની અસરો

એઈડ્સની અટકાયત અને નિયંત્રણ

૮. સ્ત્રીઓનું શોષણ : દહેજ અને બળાત્કાર

સ્ત્રીઓનું શોષણ એટલે શું ?

સ્ત્રીઓના શોષણ તરીકે દહેજની સમસ્યા

દહેજ એટલે શું ?

દહેજ એટલે શું નહીં ?

દહેજની સમસ્યાનાં કારણો, દહેજ પ્રથાની વિપરીત અસરો

દહેજની સમસ્યાનું નિવારણ

સ્ત્રીઓના શોષણ તરીકે બળાત્કારની સમસ્યા : અર્થ અને વ્યાપ

બળાત્કારની સમસ્યાનાં કારણો

બળાત્કારની વિપરીત અસરો

બળાત્કારની સમસ્યાનો ઉકેલ

૯. આત્મહત્યા : સમાજ મનોવૈજ્ઞાનિક તરીકે

પરિચય

આત્મહત્યાનો અર્થ

આત્મહત્યાનાં લક્ષણો

આત્મહત્યાના સિદ્ધાંતો

ભારતમાં આત્મહત્યાનું પ્રમાણ

આત્મહત્યાનાં કારણો

સામાજિક જીવન પર આત્મહત્યાની અસર

આત્મહત્યાની સમસ્યાનું નિવારણ કરવાના ઉપાયો

ઉપસંહાર

૧૦. શિક્ષિત યુવાનોમાં બેકારી

પરિચય

બેકારીનો અર્થ

ભારતમાં શિક્ષિત યુવાનોમાં બેકારીનું પ્રમાણ

બેકારીનાં પ્રકાર

બેકારીના કારણો

બેકારી નિવારણના ઉપાયો

ઉપસંહાર

SOCIAL PROBLEMS

---

1. Meaning, Characteristics and Types of Social Problems
2. Importance of the Study of Social Problems
3. Approaches to the Study of Social Problems : Social Pathology.
4. Social Conformity :- Meaning and Causes
Social Deviation :- Meaning and Factors Facilitating Deviation.
5. Problems of National Integration :-
Communalism :- Meaning, Cause and Remedies
6. Drug addiction: Meaning, Types, Causes and Remedies.
7. H.I.V. \ AIDS as a Social Problems: - Meaning, Cause and Remedies role of NGOS for Prevention of AIDS
8. Exploitation of Women: - Dowry and Rape :- Meaning Casuses and Remedies.
9. Social Psychological Problems. Suicide : Meaning, Types, Cause and remedies.
10. Socio-economic Problems: Unemployment Among Educated Youth, Meaning, Types Causes and remedies

મુખ્ય તથા ગૌણ સમાજશાસ્ત્ર
પ્રશ્નપત્ર-૪
આદિવાસી સમાજનું સમાજશાસ્ત્ર

૧. સામાજિક માનવશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા, વિષય ક્ષેત્ર અને મહત્વ- પરિચય
માનવશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા
સામાજિક માનવશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા
સામાજિક માનવશાસ્ત્રનું વિષય ક્ષેત્ર
સામાજિક માનવશાસ્ત્રનું મહત્વ
૨. આદિવાસી અને જ્ઞાતિ – પરિચય
આદિવાસીની વિભાવના
જ્ઞાતિની વ્યાખ્યા અને લક્ષણો

આદિવાસી અને જ્ઞાતિ આંતરક્રિયા : આદિવાસી જ્ઞાતિ સાતત્ય
૩. આદિવાસી વસતિની રૂપરેખા – પરિચય
આદિવાસી ક્ષેત્રો
આદિવાસીઓનું વિતરણ અને કેન્દ્રીકરણ
અનુસૂચિત વિસ્તારો અને સ્ત્રીઓનો દરજ્જો
સ્ત્રી-પુરૂષ પ્રમાણ અને સ્ત્રીઓનો દરજ્જો
૪. આદિવાસીઓનું વર્ગીકરણ – પરિચય
ખાદ્ય સંકલકો અને શિકારીઓ પ્રકારની આદિજાતિઓ
ફરતી ખેતી કરનારી ખેડૂત પ્રકારની આદિજાતિઓ
સ્થાયી ખેતી કરતી આદિજાતિઓ
વિચરતી અને પશુપાલક આદિજાતિઓ
કારીગર પ્રકારની આદિજાતિઓ
લોકકલાકાર પ્રકારની આદિજાતિઓ
૫. આદિવાસી સમાજની સામાજિક સાંસ્કૃતિક રૂપરેખા – પરિચય
જાતીય વૈવિધ્ય, સાંસ્કૃતિક વૈવિધ્ય
ભારતના આદિવાસીઓનાં વિશિષ્ટ લક્ષણો

૬. આદિવાસી સમાજમાં યુવાગ્રહ, સગપણ સંબંધો, કુટુંબ – પરિચય

યુવાગ્રહ એટલે શું ?

યુવાગ્રહના કાર્ય-વિકાર્ય

સગપણ સંબંધોનો અર્થ અને સ્વરૂપ

પરિહાર અને મજાક સંબંધો

સગપણ સંબંધ વ્યવહાર

ગોત્ર, ગોત્રાધ, બિરાદરી અને ગોત્ર ચિન્હ કુટુંબ

કુટુંબ અને કાર્યાત્મક એકમ તરીકે

ખરિયા પિતાવંશી કુટુંબ

હો પિતૃવંશી કુટુંબ

ખાસી માતૃવંશી કુટુંબ

ગારો માતૃવંશી કુટુંબ

ગારો અને ખાસી કુટુંબ વચ્ચે તફાવત

લગ્ન લગ્નના સ્વરૂપો : એકસાથી લગ્ન, બહુપત્નિ લગ્ન, બહુપતિ લગ્ન

જીવન સાથી મેળવવાની રીતો

લગ્ન પૂર્વેના અને લગ્ન બહારના જાતીય સંબંધો

૭. આદિવાસી સમાજમાં સામાજિક ગતિશીલતા અને પરિવર્તન – પરિચય

હિન્દુકરણ અને સંસ્કૃતિકરણ

આદિવાસી રાજ્યોનું નિર્માણ

આદિવાસી રાજ્યોના નિર્માણની પ્રક્રિયા

ઐતિહાસિક ભૂમિકા

આદિવાસી સમાજ ઉપર બ્રિટીશ શાસનની અસર

૮. આદિવાસીઓની સમસ્યાઓ – પરિચય

દેવાની સમસ્યા

જમીન સ્વત્વાર્પણની સમસ્યા

નિરક્ષરતાની સમસ્યા

નિરક્ષરતાનાં કારણો

૯. આદિવાસી સ્થળાંતર – પરિચય

સ્થળાંતરનો અર્થ, સ્થળાંતરના લક્ષણો

ગુજરાતમાં આદિવાસી સ્થળાંતર

આદિવાસીઓના સ્થળાંતરનાં કારણો

આદિવાસી સ્થળાંતરની સામાજિક-આર્થિક અસર

ઉપસંહાર

૧૦. અનામત જાતિ અને તેની આદિજાતિ વિકાસ પર અસર – પરિચય

આદિજાતિઓ માટે શિક્ષણમાં અનામત અને વિકાસ

આદિજાતિઓ માટે નોકરીમાં અનામત અને વિકાસ

આદિજાતિઓ માટે રાજકીય અનામત અને વિકાસ

અનામત નીતિની આદિવાસી સમાજ ઉપર અસર

૧૧. ગુજરાતની કેટલીક આદિજાતિઓના સમાજ જીવનનો પરિચય

ગુજરાતના ભીલ : સમાજ જીવનનો પરિચય

ગુજરાતના દુબળા : સમાજ જીવનનો પરિચય

ગુજરાતના સિંધી : સમાજ જીવનનો પરિચય

K.S.K.V. Kachchh University**S.Y.B.A.****Sociology : Paper-IV****(Sociology of Tribal Society)**

---

1. Definition and Scope of Social Anthropology, Importance of Social Anthropology for the Understanding.
2. Demographic Profile : Habitat, Distribution and concern Traction of Tribal People, Tribal Zones, Sex ratio, status of women.
3. Classification of Tribal People: Food gatherers and Hunters, Shifting Cultivators, Nomads, pastoralist, Peasants and settled agriculturists, artisans,
4. Socio-cultural profile: Ethnic and Cultural diversity Characteristics Features of tribal society youth dormitories, kinship, marriage and family, Tribal languages, religious beliefs and practices.
5. Social mobility and Change: Hinduization and sanskritization for nation of tribal states: the impact of colonial rule on tribal society.
6. Problems on tribal people: illiteracy, indebtedness, land delineation.
7. Tribal migration and its socio-economic impact (special reference to Gujarat)
8. Reservation policy and impact on tribal development.
9. Tribal communities of Gujarat: A brief introduction.

ESSENTIAL READING

1. Bose, N. K. (1967) 'culture and society in India'
(Asia publishing house)
2. Desai A. R. (1979) 'Peasant Struggles in India'
(Oxford University Press, Bombay)
3. Dube S. C. (1977) 'Tribal Heritage of India'
(Vikas : New Delhi)
4. Haimendorf, Christoph von : (1982) Tribes of India'
The struggle of survival (Oxford Uni. Press)
5. Hasnain N : (1983) 'Tribes in India (Harnam publication Delhi)
6. Rao, M.S.A. : (1979) 'Social Movement in India
(Manohar - Delhi)
7. Raza Moonis and A. Ahmad (1990) An Atlas of Tribal India
(Concept Publishing New Delhi)
8. Sharma, Suresh, (1994) 'Tribal Identity and Modern World
(Sage : New Delhi)
9. Singh K. S. (1972) Tribal Situation in India
(Indian Institution of Advanced Study)
10. ઉપાધ્યાય ચંદ્રકાંત અને ભીખાભાઈ એસ. (૨૦૦૧)
આદિવાસીઓ : એક દષ્ટિકોણ (૧૯૯૧) આદિવાસી સંશોધન અને તાલીમ કેન્દ્ર ગુજરાત વિદ્યાપીઠ અમદાવાદ.
11. જોશી વિદ્યુત : (૧૯૮૩) આ પણ ગુજરાત છે દોસ્તો સેન્ટર ઓફ સોશ્યલ સ્ટડીઝ સુરત.
12. દેસાઈ આઈ. પી. (૧૯૮૨) વેડછી આંદોલન
13. શાહ ઘનશ્યામ (૧૯૮૨) આદિવાસીઓ : ગઈકાલે અને આજે
સેન્ટર ઓફ સોશ્યલ સ્ટડીઝ—સુરત
14. જાની ગૌરાંગ અને પરીખ પ્રવિણચંદ્ર : આદિવાસી સમાજ અને સંસ્કૃતિ
ભારત : પ્રતિભા અને પરિદર્શન, ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ પ્રકાશન અમદાવાદ

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
દ્વિતીય વર્ષ બી.એ.
દ્વિતીય ગૌણ સમાજશાસ્ત્ર પ્રશ્નપત્ર-૭
ભારતીય સમાજનો પરિચય

૧. ભારતીય સમાજની વસ્તી વિષયક સંક્ષિપ્ત રૂપરેખા – પરિચય

ભારતની વસ્તી
 વસ્તીની ગીચતા
 વસ્તીમાં લિંગ પ્રમાણ
 સાક્ષરતા
 ગ્રામીણ અને શહેરી વસ્તી
 આદિવાસી, દલિતો અને અન્ય પછાત વર્ગોની વસ્તી
 ધર્મ અનુસાર વસ્તી
 ભાષા અનુસાર વસ્તી

૨. જ્ઞાતિનો અર્થ અને લક્ષણો

પરિચય
 જ્ઞાતિનો અર્થ, જ્ઞાતિનાં લક્ષણો

૩. વર્ણ અને જ્ઞાતિ

પરિચય
 વર્ણનો અર્થ રંગ અને વર્ગ
 વર્ણ અને જ્ઞાતિ વચ્ચે તફાવત

૪. જ્ઞાતિનો ઉદ્ભવ અને જ્ઞાતિ અને અસ્પૃશ્યતા વિશે

ડૉ. આંબેડકરના વિચારો
 પરિચય
 જ્ઞાતિનો ઉદ્ભવ
 જ્ઞાતિ અને અસ્પૃશ્યતા વિશે ડૉ. આંબેડકરના વિચારો

૫. જ્ઞાતિના પરિવર્તન પામતાં પાસાં – પરિચય

જ્ઞાતિ વ્યવસ્થામાં પરિવર્તન લાવતાં પરિબળો
 જ્ઞાતિના પરિવર્તન પામતાં પાસાં
 જ્ઞાતિના પરિવર્તનના વર્તમાન પ્રવાહો
 ઉપસંહાર

૬. લગ્નની વ્યાખ્યા અને એકસાથી લગ્ન – પરિચય

લગ્નની વ્યાખ્યા

એકસાથી લગ્ન : લગ્નના એક પ્રકાર તરીકે

૭. લગ્નના નિયમો – પરિચય

અંતલગ્નના નિયમો

જ્ઞાતિ અંતલગ્ન

ગામ કે પ્રાદેશિક અંતલગ્ન

જ્ઞાતિ અંતલગ્નના પરિણામો

પસંદગી વિષયક લગ્ન

અનુલોમ લગ્ન

અધિલગ્ન પ્રથાના સામાજિક પરિણામો

બર્હિલગ્નના નિયમો

૮. લગ્નના વ્યવહારો : દહેજ અને સ્ત્રીધન – પરિચય

દહેજની વ્યાખ્યા

સ્ત્રીધન તથા અન્ય સ્વરૂપના આર્થિક વ્યવહારો

દહેજનું સ્વરૂપ

દહેજ પ્રથાનો વ્યાપ – વિસ્તાર

દહેજ પ્રથાનાં કારણો

દહેજ પ્રથાની વિપરિત અસરો

દહેજ સમસ્યાનું નિવારણ

૯. સંસ્થા તરીકે લગ્ન સામેના પડકારો – પરિચય

લગ્ન સામેના પડકારો

અપરિણીત અવસ્થા

સજાતીય સંબંધો

બિનપ્રજોત્પાદક જીવનશૈલી

ધંધાદારી યૌન સંબંધો

સ્ત્રીભ્રૂણ હત્યા

પૃથગવાસ અને છૂટાછેડા

૧૦. કુટુંબનો અર્થ, લક્ષણો અને કુટુંબના કાર્ય – પરિચય

કુટુંબનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
 કુટુંબના લક્ષણો
 સંયુક્ત કુટુંબનો અર્થ અને વ્યાખ્યા
 સંયુક્ત કુટુંબના કાર્યો અને વિકાર્યો
 વિભક્ત કુટુંબ : વ્યાખ્યા અને લક્ષણો
 વિભક્ત અને સંયુક્ત કુટુંબ વચ્ચે તફાવત

૧૧. કુટુંબમાં પરિવર્તનો – પરિચય

કુટુંબમાં પરિવર્તન લાવતાં પરિબળો
 કુટુંબમાં પરિવર્તનો

૧૨. કુટુંબ અને લૈંગિકતાના પ્રશ્નો – પરિચય

લૈંગિકતાના પ્રશ્નો
 સ્ત્રી અને પુરુષની ભૂમિકામાં ભેદભાવ
 સભ્યપદ અને સામાજિક ઓળખમાં વિષમતા
 પુત્ર અને પુત્રીના જન્મ અને ઉછેરમાં વિષમતા
 સ્ત્રીની જાતીયતાનું સંચાલન
 પરદાપ્રથા – સામાજિક અલગતા
 લગ્ન અને લૈંગિક ભેદભાવ
 લગ્ન બાદ સ્ત્રીનું રહેઠાણ
 મિલકત અને વારસાના અધિકારોમાં ભેદભાવ
 સ્ત્રી અને પુરુષની ભૂમિકાના આર્થિક મૂલ્યાંકનમાં તફાવત
 પરંપરાત્મિમુખ સામાજિકરણ અને પુત્ર-પુત્રીના સામાજિકરણમાં તફાવત
 શિક્ષણ અને સ્ત્રી-પુરુષ ભેદભાવ

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A.
Sociology - Second Subsidiary
Paper-VII (Introduction to Indian Society)

---

1. A brief Demographic Profile of Indian Society: Religion, Literacy, Scheduled caste and Tribe and sex ratio.
2. Caste: Meaning and Origin of caste, caste and Varna, Characteristics of caste, changing, Aspects of caste, Dr. Ambedkar's ideas about India caste in general and about intoeha ability in Particular.
3. Marriage:
  - (1) Rules of Marriage: Endogamy, exogamy, exogamy
And Preferential Marriage, Monogamy _____ Levirate and Sorrorate, hypo gamy and Hyper gamy.
  - (2) Marriage transaction: dowry and bride wealth
  - (3) Challenges to Marriage as an Institution
4. Family:
  - (1) Meaning and Characteristics of Family
  - (2) Types of Family: Joint and Nuclear Family
  - (3) Changes in Family
  - (4) Family and gender issues

REFERENCES

1. Dube, Leela 1997: Women and Kinship: Comparati Perspectives on Gender in South and South East as New Delhi
2. International Encyclopedia of Social Science 1968
3. Shah, A. M. 1998 The Family in India: Critical Essay New Delhi: Orient Longman
4. Uderol Patricia - 1993: Family kinship and Marrige in India, New Delhi, Oxford Uni. Press.
5. Madan T. N. 1965, Family and Kinship A Study the Pandits of Rural Kashmir, Bombay : Asia Publishing House.
6. Beteille, Andre 1982 : Backward Classes in Contem Porary India New Delhi Oup

K.S.K.V. Kachchh University
Syllabus SINDHI
S.Y.B.A. - FIRST SUBSIDIARY
PAPER - III - SINDHI POETRY

BOOK ONE : A) Virhange Khaa poi je sindhi shair ji choond
Editor : Dr. Haru Sadarangani 'Khadim'
Published by : Sahitya Akademi, Delhi, Year : 1987

Selected Poems :

Lekhrj Aziz	- Sindhu ji sika
Hundraj Dukhayal	- Pahutam niyapa dher
Parsram Zia	- pohu-a maau Shah saaN sapne mei galhiyun
Haru Sadarangani	- Rubaai No. 2,3,4,7,15,16,17,18
Khialdas Fani	- Ahisaas
Prabhu Wafa	- Aman ja dil mei dardu panjakarda No. 1 to 6,11,12
Hari Dilgir	- Geet : jin je dil mei dardu vaai -radha golhe shyam khe
Inder Bhojwani	- Sindh ain Sindhi Tanhaa No. 1,3,4,9,11,12,15,16,17,18
Narayan Shyam	- Gazal-nai aahe nitu...
Sugan Ahuja	- Sonnet : amau ain putu
Arjan Hasid	- Gazal No. 1 and 5, Khatu
Moti Prakash	- Jhoopdi
Krishin Rahi	- Sindhi ain Sindhi, Mast Qalandaru, Votu (Vote)
Harikant Jethwani	- Tarail- 1 and 2
Vasdev Nirmal	- Hiu bi zamano aayo
Harish Vaswani	- Hika nai sanskriti-a jo janam purush vaishya
Vasdev Mohi	- Mahatma saaN mukhatib
Dholan Rahi	- Vaai : O achijaanN Gazal : tuhinji nazrun mei...

BOOK TWO - Functional Sindhi (part II)
By Dr. S.G. Dharmani and Vimmi Sadarangani
Division of Marks for university Examination :

2 Long questions	2×12 = 24
2 References	2×7 = 14
2 Short Notes	2×5 = 10
7 Match "A" with "B"	7×1 = 07

(Poem with poet)

Objective Type :	
functional sindhi	15
Total Marks	70

K.S.K.V. Kachchh University
Syllabus SINDHI
PAPER IV - SINDHI PROSE

BOOK ONE -A) Virhange Khaa poi je sindhi shair ji choond
 Editor : Dr. Haru Sadarangani 'Khadim'
 Published by Sahitya Akademi, Delhi, Year : 1987

Selected Poems :

Lekhrj Aziz	- Sindhu ji sika
Hundraj Dukhayal	- Pahutam niyapa dher
Parsram Zia	- pohu-a maau Shah saaN sapne mei galhiyun
Haru Sadarangani	- Rubaai No. 2,3,4,7,15,16,17,18
Khialdas Fani	- Ahisaas
Prabhu Wafa	- Aman ja dil mei dardu panjakarda No. 1 to 6,11,12
Hari Dilgir	- Geet : jin je dil mei dardu vaai -radha golhe shyam khe
Inder Bhojwani	- Sindh ain Sindhi Tanhaa No. 1,3,4,9,11,12,15,16,17,18
Narayan Shyam	- Gazal-nai aahe nitu...
Sugan Ahuja	- Sonnet : amau ain putu
Arjan Hasid	- Gazal No. 1 and 5, Khatu
Moti Prakash	- Jhoopdi
Krishin Rahi	- Sindhi ain Sindhi, Mast Qalandaru, Votu (Vote)
Harikant Jethwani	- Tarail- 1 and 2
Vasdev Nirmal	- Hiu bi zamano aayo
Harish Vaswani	- Hika nai sanskriti-a jo janam purush vaishya
Vasdev Mohi	- Mahatma saaN mukhatib
Dholan Rahi	- Vaai : O achijaanN Gazal : tuhinji nazrun mei...

BOOK TWO - Functional Sindhi (part II)
 By Dr. S.G. Dharmani and Vimmi Sadarangani

Division of Marks for university Examination :

2 Long questions	2 × 12 = 24
2 References	2 × 7 = 14
2 Short Notes	2 × 5 = 10
7 Match "A" with "B" (Poem with poet)	7 × 1 = 07
Objective Type :	
functional sindhi	15
Total Marks	70

K.S.K.V. Kachchh University**PAPER - IV****SINDHI PROSE**

BOOK ONE - Wari-a sando kotu (Full length Play)
- **Lakhmi Khilani**

BOOK TWO- Sata Diliha (seven Days-a Novel)
- **Krishin Khatwani**

Division of Marks for University Examination:

2 Long questions $2 \times 12 = 24$

3 References $3 \times 7 = 21$

2 Short Notes $2 \times 5 = 10$

Objective Type : (from text)

5 Who has said this $1 \times 5 = 05$

5 2-3 line answers $1 \times 5 = 05$

5 Match 'A' and 'B' $1 \times 5 = 05$

Total Marks **70**

S.Y.B.A.
SECOND SUBSIDIARY
PAPER - VII
SINDHI PROSE

BOOK ONE - Choond Sindhi Kahaniyun (1980-90)
 Compiled & edited by Prof, Shewkani and Popati Hiranandani
 Published by Shaitya Akademi, Delhi, Year 2001

Selected Stories:

Nani Sughad Siyani	- Gobind Malhi
Zindagi na kavita na kahani	- Popati Hiranandani
Guzri viyal diinhu	- Krishin Khatwani
Ghanti	- Hrish Vaswani
Rishto	- Satish Rohra
Maau	- Lakhmi khilani
Pista Baadaamiyoon	- Indra Vaswani

BOOK TWO - Functional Sindhi (Part II)
 By Dr. S.G. Dharnami and Vimmi Sadarangani

Division of Marks for University Examination:

2 Long questions	2×2 = 24
2 References	2×5 = 10
2 Short Notes	2×5 = 10
6 Fill in the blanks	1×6 = 06
Objective type :	
Functional Sindhi	20
Total Marks	70

ક્રાંતિગુરુ શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી

એસ.વાય.બી.એ.

પેપર નં-૩

વિષય : સંસ્કૃત -કાવ્ય

મુખ્ય - અને ગૌણ

નાટક, સ્તોત્ર, ભાષા નૈપુણ્ય	માર્ક ૭૦
૧. વિક્રમોર્વશિયમ્	
૨. ગંગાલહેરી	
એકમ-૧ અનુવાદ અને સંદર્ભ	૧૫
અ- ૬ માંથી ૩ (અનુવાદ)	
બ- ૪ માંથી ૨ (સંદર્ભ)	
એકમ-૨ નાટ્ય, ઉદ્ભવ,વિકાસ - લક્ષણ,મૂલ્યાંકન	૨૫
-કવિ જીવન-કવન-સમય	
અ- નિબંધાત્મક પ્રશ્ન	
બ- વિવેચનાત્મક નોંધ	
એકમ-૩ ગંગાલહેરી- અનુવાદ (૪ માંથી ૨)	૧૦
એકમ-૪ સ્ત્રોત્ર સાહિત્ય ઉદ્ભવ, વિકાસ - લક્ષણો	૧૦
ગંગાલહેરી સ્ત્રોત્ર મૂલ્યાંકન, વિવેચનાત્મક નોંધ	
એકમ-૫ ચતુર્થ ગણના વર્તમાન, હયસ્તન ભૂતકાળ,	૧૦
ભવિષ્યકાળ, વિધ્યર્થ, આજ્ઞાર્થના રૂપો	

નોંધ : રૂપ ઓળખાવો અને રૂપ આપો.એ જ અપેક્ષિત છે, વાક્યમાં પ્રયોગ નહીં.

ક્રાંતિગુરુ શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી

એસ.વાય.બી.એ. ૨૦૦૮-૦૯

પેપર નં-૪

વિષય : સંસ્કૃત -કાવ્ય

મુખ્ય અને ગૌણ

કાવ્ય શાસ્ત્ર

૧.	કાવ્યપ્રકાશ (મઘ્ટાચાર્ય) ઉલ્લાસ ૧,૨ અને ૧૦	૪૦
૨.	સાહિત્ય દર્પણ (કારિકા ૧ થી ૮૧)	૩૦
એકમ : ૧	૧,૨ અને ૧૦ ઉલ્લાસના પ્રશ્નો- સામાન્ય પ્રશ્નો વિદ્વતા, ગ્રંથ કૃતૃત્વ,કાવ્યના પ્રયોજન વગેરે	૧૦
એકમ : ૨	૧,૨ અને ૧૦ ઉલ્લાસના નિયત અંશના સંદર્ભ (કાવ્યપ્રકાશ) ૧. સંદર્ભ	૧૦
એકમ : ૩	સાહિત્ય દર્પણ પરિચ્છેદ -૬, ૧ થી ૬૩ કારિકાઓ. અનુવાદ આપી સમજાવો. ૫ માંથી ૩	૧૫
એકમ : ૪	સાહિત્ય દર્પણ પરિચ્છેદ -૬, ૬૪ થી ૮૧ કારિકાઓ. અનુવાદ આપી સમજાવો. ૫ માંથી ૩	૧૫
એકમ : ૫	ઉલ્લાસ ૧૦માંથી નીચેના અલંકારો	૨૦
	૧. ઉપમા (ભેદ સિવાય)	૨. ઉત્પ્રક્ષા
	૩. રૂપક	૪. અપહ્નુતિ
	૫. શ્લેષ	૬. સમાસોક્તિ
	૭. નિદર્શના	૮. અતિશયોક્તિ
	૯. દષ્ટાંત	૧૦. અર્થાન્તરન્યાસ
	૧૧. પ્રતિવસ્તુપમા	૧૨. દીપક
	૧૩. તુલ્યયોગિતા	૧૪. વિભાવના
	૧૫. વિશેષોક્તિ	૧૬. વ્યાજસ્તુતિ

નોંધ : (અ) અલંકાર સમજાવો,

(બ) સામ્ય-ભેદ

(ક) અલંકાર ઓળખાવો. (દશમાં ઉલ્લાસમાંથી જ આપવા)

ક્રાંતિગુરુ શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી

એસ.વાય.બી.એ. ૨૦૦૮-૦૯

પેપર નં-૫

વિષય : સંસ્કૃત -કાવ્ય

મુખ્ય - અને ગૌણ

સંસ્કૃત - વૈદિક સાહિત્ય

૭૦

- અ. ઋગ્વેદના નિયત સૂકતો
બ. ઉપનિષદ
ક. વૈદિક સાહિત્યનો ઇતિહાસ

અ. ઋગ્વેદના નીચેના આઠ સૂકતો

૧. અગ્નિ સૂકત (૧.૧)
૨. પુરુવા - ઉર્વશી સંવાદ સૂકત
૩. ભિક્ષુ સૂકત (૧૦.૧૧૭)
૪. અક્ષ સૂકત (૧૦.૩૪)
૫. પુરુષ સૂકત (૧૦.૮૦)
૬. વાગામ્ભણીય સૂકત (૧.૧)
૭. ઈન્દ્ર સૂકત ૩.૩૩
૮. ભૂમિ સૂકત (૧૦.૧૨૫)

બ. કેનોપનિષદ્

ક. વૈદિક સાહિત્યના ઇતિહાસનો પરિચય, ચાર વેદ, ઉપનિષદો (મુખ્ય ૧૦)
આરણ્યકગ્રંથો, બ્રાહ્મણગ્રંથો

એકમ-૧ ઋગ્વેદનાં નિયત સૂકતોનો અનુવાદ અને સમજૂતિ

૧૦

એકમ-૨ વૈદિક વ્યાકરણ :

૧૦

૧. પદપાઠ
૨. સ્વરાકંઠ
૩. છંદ
૪. વૈદિક સંકેતાર્થ, સંબંધકકૃદંત, હૈત્વર્થકૃદંત
૫. રૂપ ઓળખાવો

એકમ-૩ નિયત સૂકતોનું રસદર્શન, દેવતા પરિચય

૧૦

એકમ-૪ ૧) કેનોપનિષદ્ (અનુવાદ અને સમજૂતિ)

૧૦

૨) કેનોપનિષદ અને તેમાંથી ઉદ્ભવતાં દાર્શનિક પ્રશ્નો

૧૦

એકમ-૫ ૧) ચારેક વેદોનો ગ્રંથ તરીકે પ્રતિપાદ્ય વિષય,
સમય, ધર્મ સમાજ, - ઉપનિષદો (મુખ્ય ૧૦) નો પરિચય

૨૦

૨) આરણ્યકગ્રંથો, બ્રાહ્મણગ્રંથોનો પરિચય

૧૦

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
એસ.વાય.બી.એ. ૨૦૦૮-૦૯
પેપર નં.૭ વિષય:સંસ્કૃત
બીજો (ગૌણ)
મહાકાવ્ય વાર્તા સાહિત્ય
અભ્યાસક્રમ

૧.	પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત મહાકાવ્યમાંથી કોઈ એક (પાંચથી સાત સર્ગો) નોંધ: —પાઠ્યપુસ્તકમાંથી અનુવાદ તથા સંદર્ભ, તેમજ શબ્દ પરથી વિવરણાત્મક નોંધ અપેક્ષિત નથી.)	૭૦
૨.	વાર્તા સાહિત્ય (નોંધ: અનુવાદ, સંદર્ભ, નિબંધાત્મક અને વિવેચનાત્મક નોંધ અપેક્ષિત છે.)	
	નીચેના પાઠ્યપુસ્તકો	
૧.	બુધ્ધચરિતમ ૧ થી ૫ સર્ગ : (એક અધ્યયન)	૪૦
૨.	હિતોપદેશમાંથી નીચેની વાર્તાઓ	૩૦
	૧. ચિત્રગ્રીવકપોતયો:કથા	
	૨. વ્યાઘ્રપથિકયો:કથા	
	૩. મૃગશૃગાલયો:કથા	
	૪. વૃધ્ધજરદગ્નિવસ્ય:કથા	
	૫. ચૂડાકર્ણપરિવ્રાજકસ્ય: કથા	
	૬. ચન્દનદાસવણિકસ્ય:કથા	
	૭. ભૈરવ વ્યાઘ્રસ્ય :કથા	
	૮. કપૂરતિલકસ્ય:કથા	
એકમ-૧	મહાકાવ્ય લક્ષણો, મૂલ્યાંકન, આધારસ્થાન, ફેરફાર	૧૦
એકમ-૨	કવિ જીવન-સમય-કૃતિઓ	૧૫
એકમ-૩	બુધ્ધચરિતમનું સાહિત્યિક મૂલ્યાંકન	૧૫
એકમ-૪	હિતોપદેશ(નિયતાંશ)અનુવાદ અને સંદર્ભ	૧૫
એકમ-૫	કથાબોધ, કથાપ્રકાર, પાત્રસૃષ્ટિ, શૈલી વગેરે	૧૫

K.S.K.V. Kachchh University
Principle and First Subsidiary
Paper III Government and Politics of India

વિષય : રાજ્ય શાસ્ત્ર

ભારતીય સરકાર અને રાજકારણ

1. The making of India's Constitutions and its Sources.
2. Basic Feature of Indian Constitutions
3. Preamble -Fundamental Right and Duties-Directive Principles of State Policy.
4. Union Government: President-Parliaments cabinet and prime minister.
5. Federation-Center and state Relations
6. a. the State Government: Governor, Council of ministers and the Chief Minister.
7. Supreme Court and Independence of Judiciary.
8. Important political parties-National and Regional.
9. Major issues in Indian Politics.
Caste, Religion, Language, Poverty, Alleviation.

Paper-III

૧. ભારતના બંધારણનું ઘડતર— ઉદ્ભવસ્થાનો.
૨. ભારતીય બંધારણના મૂળભુત લક્ષણો.
૩. આમુખ — મુળભુત અધિકારો અને ફરજો — રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો.
૪. સંઘ (કેન્દ્ર) સરકાર: રાષ્ટ્રપ્રમુખ— સંસદ— પ્રધાનમંડળ અને વડાપ્રધાન.
૫. સમવાયતંત્ર — સંઘ સરકાર અને રાજ્ય સરકાર વચ્ચેનો સંબંધો.
૬. એ, રાજ્ય સરકાર: રાજ્યપાલ— પ્રધાનમંડળ, મુખ્યમંત્રી.
૭. સર્વોચ્ચ અદાલત અને ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા
૮. મહત્વના રાજકીયપક્ષો— રાષ્ટ્રીય અને પ્રાદેશિક.
૯. ભારતીય રાજકારણના મુખ્ય પ્રશ્નો:
જ્ઞાતિ, ધર્મ, ભાષા, પ્રદેશ, ગરીબી— નિવારણ

Ref.Books

1. D.D Bas: Information to the Constitution of India
2. Jayal N.G.Democracy in India: Delhi, Oxford Uni.2001
3. Kothari Ranjan, Politics in India, New Delhi, Of L ENT Longman 1970
4. Merris Jones W.H.Government and Politics in India Delhi. B Publications 1974.
૧. ભારતીય રાજનીતિ એવં શાસન — જયપુર કોલેજ બુક ડેપો.
૧. શેઠ પ્રવિણ અને દેસાઈ કે.સી.: ભારતના બંધારણીય વિકાસનો ઇતિહાસ (ગ્રંથ નિર્માણ ગુજરાત રાજ્ય)
૨. શુક્લ દેસાઈ અને અમીન હસમુખ: ભારતીય રાજકારણ રૂપરેખા.
૩. સંઘવી દેસાઈ અને ગાંધી: સ્વરાજ્યદર્શન— જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ શ્રેણી—૫
૪. જોહરી જે.સી. ભારતીય રાજનીતિ
૫. કોઠારી રજની: ભારતીય રાજકારણ શેઠ અને શુક્લ(ગંથ નિર્માણ બોર્ડ , ગુજરાત રાજ્ય.)

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A. Paper IV political science
(મુખ્ય/પ્રથમ ગૌણ)
લોકશાહી સરકાર સિધ્ધાંતો અને વ્યવહાર

૧. અ લોકશાહી વ્યાખ્યા આપી તેના અર્થ મુલ્યો અને પ્રકારો જણાવો.
 બ પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ લોકશાહી વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
 ક લોકશાહી રાજ્યોમાં વ્યક્તિ અને રાજ્ય વચ્ચેનો સંબંધ
૨. આર્થિક અને રાજકીય લોકશાહી
૩. અ બહુમતી શાસનનો ખ્યાલ
 બ રાજકીય સત્તાના આધાર તરીકે સંમતિ
૪. અ કાયદાનું શાસન અને મર્યાદાઓ
 બ લોકશાહીમાં ન્યાયતંત્રનું મહત્વ – ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા.
૫. અ રાજકીય પક્ષો – મહત્વ અને કાર્યો
 બ લોકશાહીના ગુણ – દોષ અને મર્યાદાઓ.
૬. સરમુખત્યારશાહીના ગુણ– દોષ
૭. જાહેરમત – અર્થ અને ઘડતરના સાધનો.

KSKV Kachchh University
S.Y.B.A.
PAPER – IV Theory and Practice of democratic
Government
(Principal/ First Subsidiary)

- 1 a. Democracy – Definition ‘Meaning’ values of democracy and types.
b. Difference between state and individual in democratic states.
c. Difference between direct and indirect democracy state.
- 2 Economic and Political democracy.
- 3 a. Concept of majority rule.
b. Will as the basis of the political power.
- 4 a. Rule of law and its limitations.
b. Importance and independence of judiciary in democracy.
- 5 a. Political party’s importance and functions.
b. Merits and demerits of democracy and limitation.
- 6 Dictatorship - merits and demerits.
- 7 Public opinion - meaning – means of public opinion.

REF. BOOKS PAPER IV :

- 1 Allen C.K: Democracy and Individual.
- 2 Acharya javedkaar: Lokshahi anuwad by Pandurang Deshpandey.
- 3 Bryce James : Modern Democracy volume 1.11.1962
Filed .G .G: Political Theories
૫. પંડ્યા હસમુખ જે. લોકશાહી રાજ્ય વ્યવહાર તત્વ અને વ્યવહાર: ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
૭. પંચોલી મનુભાઈ : લોકશાહી બાલ ગોવિંદ પ્રકાશન. અમદાવાદ
૮. સંઘવી નગીનદાસ: લોકશાહી સિધ્ધાંતો
૯. શુક્લ હરકાન્ત: લોકશાહી સિધ્ધાંતો અને પધ્ધતિઓ . ગોવિંદ પ્રકાશન. અમદાવાદ

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A. paper-V
Polilical Science

૧. આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોની વ્યાખ્યા અને કાર્યક્ષેત્ર અને તેના અભ્યાસની અગત્ય
૨. સત્તાની સમતુલાનો સિધ્ધાંત
૩. સંસ્થાનવાદ અને સામ્રાજ્યવાદ
૪. રાષ્ટ્રવાદ— એશિયા આફ્રિકા ખંડમાં ચાલેલી – રાષ્ટ્રીય મુક્તિની ચળવલો.
૫. (૧) પ્રથમ વિશ્વયુધ્ધ— કારણો અને અસરો
(૨) બીજું વિશ્વયુધ્ધ— કારણો અને અસરો
૬. ઠંડુ યુધ્ધનો અર્થ – ૧૯૬૨ થી ૧૯૮૪, ૧૯૮૪થી ૧૯૮૮ ચીનનો ઉદય
૭. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંસ્થા— રાજકીય અને બિનરાજકીય અંગો.
૮. નિ:શસ્ત્રીકરણ.

KSKV KACHCHH UNIVERSITY
S.Y.B.A PAPER – V
POLITICAL SCIENCE – PAPER – V
INTERNATIONAL RELATIONS PRINCIPAL SUBJECT

1. International relations - meaning scope and its importance of study.
2. The concept of balance of power.
3. Coloriarism and imperiarism.
4. Nationalism – national liberation movement; Asian and African continents.
5. (A) First World War – causes and effects.
(B) Second World War Causes and effects.
6. Cold war meaning various stages of cold war 1962 to 1971. 1972 to 1984, 1984 to 1988 rise of China.
7. United nations – political and nonpolitical organizations.
8. Dis armament.

Ref. Books

Paper- v

- 1) Anderson Petes J : The global politics of powers, justice and death: An introduction to international relations. Lonndon and newyork routledge, 1996.
- 2) Brown C: International relation theries. London Harvester, Whetheaf, 1975.
- 3) Carr E.H: The twenty years crisis, London Macmillan. 1939.

KACHCHH UNIVERSITY
S.Y.B.A PAPER – VII
INTRODUCTION TO DEMOCRATIC THEORY
SECOND SUBSIDIARY

1. Democracy – definition – difference between direct and indirect democracy.
2. Development of democracy in Britain, U.S.A.
3. Basis of democracy.
  - I) Economic- social – political democracy.
  - II) concept as basis of political powers.
  - III) concept of tolerance in democracy.
4. The concept of majority rule – meaning – limitation of majority rule.
5. Ideologies against democracy.
  - I) dictatorship - meaning's its merits and demerits.
  - II) democracy v/s facism.
  - III) democracy v/s communism.
  - IV) military regimes – meanings its merits and demerits.

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A. Paper VII
લોકશાહી સિધ્ધાંતનો પરિચય
અધિક/ દ્વિતીય ગૌણ

૧. લોકશાહીની વ્યાખ્યા આપી પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ લોકશાહી વચ્ચેનો તફાવત
૨. બ્રિટન અને અમેરીકામાં લોકશાહીનો વિકાસ
૩. લોકશાહીના આધારો.
  ૧. આર્થિક– સામાજિક– રાજકીય લોકશાહી
  ૨. રાજકીય લોકશાહીના આધાર તરીકે સંમતિ
  ૩. લોકશાહીમાં સહિષ્ણુતાનો ખ્યાલ
૪. બહુમતી શાસનનો ખ્યાલ – બહુમતી શાસનની મર્યાદાઓ
૫. લોકશાહીની વિરોધી વિચારધારા
  ૧. સરમુખત્યારશાહીનો અર્થ અને તેના ગુણદોષ
  ૨. લોકશાહી વિરુદ્ધ ફાંસીવાદ
  ૩. લોકશાહી વિરુદ્ધ સામ્યવાદ.
  ૪. લશ્કરી શાસનનો અર્થ– ગુણ– દોષ

REF. BOOKS**Paper - VII**

1. Filed G. C : Political theory.
2. Laski H. J : Democracy in crisis.
3. Pandaya hansmukh: Lokshahi Rajyavayastha and Tatwa Vyavahar.
4. Panchori Manubhai : Lokshahi, Rajya Rang Shreni, 1987.
5. Rejai M : Democracy : The contemporary theories.
૬. પંડયા હસમુખ જે. લોકશાહી રાજ્ય વ્યવહાર તત્વ અને વ્યવહાર: ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
૭. પંચોલી મનુભાઈ : લોકશાહી બાલ ગોવિંદ પ્રકાશન. અમદાવાદ
૮. સંઘવી નગીનદાસ: લોકશાહી સિદ્ધાંતો
૯. શાહ જયંત: (અનુ.લોકશાહી અને તેના હરિકો, વોરા એન્ડ કંપની
૯. શુક્લ હરકાન્ત: લોકશાહી સિદ્ધાંતો અને પદ્ધતિઓ . ગોવિંદ પ્રકાશન. અમદાવાદ
૪. રાવલ આર. એલ.: આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો ભાગ:૧ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
૫. પટેલ મંગુભાઈ: આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો ભાગ:૨ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
૬. રાણા એ.પી. (અનુ. ભટ્ટ સિદ્ધાર્થ : બિનજોડણના આજ્ઞાર્થો , ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
૭. પંડયા હસમુખ : વિશ્વ રાજકારણ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય.
૮. બ્રહ્મભટ્ટ આર.ડી.: વિશ્વ રાજકારણ
૯. જોશી આર.ડી. આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
દ્વિતીય વર્ષ બી.એ.ના મનોવિજ્ઞાનના પ્રશ્નપત્ર-૩
સમાયોજન મનોવિજ્ઞાનનો અભ્યાસક્રમ
પેપર-૩

યુનિટ-૧

- ૧ સમાયોજન પરિચય**
 (૧) સમાયોજન અને પ્રક્રિયા
 (૨) સામાજિક પરિવર્તન
 (૩) સ્વનિર્દેશનો પડકાર
- ૨ વ્યક્તિત્વનો પરિપ્રેક્ષ્ય (દષ્ટિકોણ)**
 (૧) જૈવિક અભિગમ
 (૨) મનોગત્યાત્મક ખ્યાલ (પરિપ્રેક્ષ્ય)
 (૩) માનવવાદી ખ્યાલ (પરિપ્રેક્ષ્ય)
 (૪) સામાજિક બૌદ્ધાત્મક ખ્યાલ

યુનિટ-૨

- આવેગો અને મનોભાર**
- ૩ આવેગ :**
 (૧) આવેગ શું છે?
 (૨) આવેગની અભિવ્યક્તિઓ
 (૩) આવેગનો સામનો કરવો
- ૪ મનોખેચ (મનોભાર)**
 (૧) મનોખેચને સમજવી
 (૨) મનોખેચ પ્રત્યની પ્રતિક્રિયાઓ
 (૩) મનોખેચનો સામનો કરવો

યુનિટ-૩

- શરીર, તંદુરસ્તી અને ખ્યાલ**
- ૫ શરીર અને તંદુરસ્તી**
 (૧) શરીર પ્રલમા
 (૨) મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટકો અને શારીરિક માંદગી
 (૩) માંદગીનો મુકાબલો
 (૪) શારીરિક ક્ષેમકુશળતા
- ૬ સ્વ-ખ્યાલ**
 (૧) સ્વ.-ખ્યાલ એટલે શું ?
 (૨) સ્વ.ખ્યાલના પાયાના લક્ષણો
 (૩) સ્વખ્યાલ અને વ્યક્તિગત વિકાસ
 (૪) લોકો સાથે મિલન
 (૫) આંતર વૈયક્તિક આકર્ષણ
 (૬) મૈત્રી
 (૭) એકલતા

યુનિટ-૪ લગ્ન – અને જાતીયતા**૭ લગ્ન અને નીકટવર્તી સંબંધો**

- (૧) આત્મીય સંબંધો (નીકટવર્તી સંબંધો)
- (૨) સહવાસ અને લગ્ન
- (૩) લગ્ન સમાયોજન, છૂટાછેડા અને પુનઃલગ્ન

૮ જાતીયતા

- (૧) પુરૂષ અને સ્ત્રી જાતીયતાના બદલાતા દ્રષ્ટિકોણો
- (૨) જાતીય સંદેશાવહન
- (૩) જાતીયતામાં પહેલ કરવી અને તેનો ઈન્કાર કરવો.
- (૪) માનવ જાતીય પ્રતિક્રિયા ચક્ર
- (૫) વ્યાવહારિક પ્રશ્નો
- (૬) જાતીય ખલેલો, જાતીયતા પ્રત્યેના દ્રષ્ટિકોણો અને સંક્રમિત રોગો

યુનિટ-૫ કાર્ય, ફૂરસદ અને પુખ્તાવસ્થા**૯ કાર્ય અને ફૂરસદ**

- (૧) કારકિર્દી પસંદગી
- (૨) વ્યવસાય ચાલુ રાખવો
- (૩) કારકિર્દી દષ્ટિબિંદુ
- (૪) ફૂરસદ

૧૦ પુખ્તાવસ્થાનો વિકાસ

- (૧) પુર્વ પુખ્તાવસ્થા
- (૨) મધ્ય પુખ્તાવસ્થા
- (૩) ઉત્તર પુખ્તાવસ્થા

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી

દ્વિતીય વર્ષ બી.એ. ના મનોવિજ્ઞાનના પ્રશ્નપત્ર-૪

યુનિટ-૧

અસાધારણ મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય

૧ અસાધારણ મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય

- (૧) અસાધારણ મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા
- (૨) આપણે અસાધારણ વર્તન કોને કહીએ છીએ ?
- (૩) માનસિક સ્વાસ્થ્યના ક્ષેત્ર માં કાર્ય કરતા નિષ્ણાતો
- (૪) મનોવિકૃતિઓનું ડી.એસ.એમ.વર્ગીકરણ
(કાર્સન: પૃષ્ઠ નં. ૧, ૮ થી ૧૧ અને ૧૩ થી ૧૬)

૨ અસાધારણ વર્તન માટેના કારણરૂપ પરિબલો :

- (૧) ચેતપ્રવાહની અસમતુલા અને હોર્મોન્સની અસમતુલા
- (૨) અનુવંશીય ભેદતા
- (૩) શરીર બંધારણીય દાયિત્ય
- (૪) મનોસામાજિક- સાંસ્કૃતિક કારણરૂપ પરિબલો
- (૫) સામાજિક-સાંસ્કૃતિક કારણરૂપ પરિબલો
(કાર્સન: પૃષ્ઠ નં. ૬૮ થી ૭૨, ૭૫ થી ૭૮, ૮૭ થી ૧૦૮ અને ૧૧૨ થી ૧૧૩)

યુનિટ-૨

ચિંતા અને તેને સંબંધિત મનોવિકૃતિઓ

૧ ચિંતાની વિકૃતિઓ

- (૧) વિકૃતિ ભય (ભીતિ) અને સામાજિક ભય
- (૨) ખુલ્લા સ્થળનો ભય
- (૩) સામાન્ય ચિંતાની વિકૃતિ
- (૪) વિચારદબાણ અને ક્રિયાદબાણની વિકૃતિ
(કાર્સન: પૃષ્ઠ નં. ૧૬૧ થી ૧૬૪, ૧૬૮, ૧૭૨ થી ૧૭૫, ૧૮૩ થી ૧૮૦ અને ૧૮૨ થી ૧૮૫)

૨ શરીરરૂપ વિકૃતિઓ અને વિઘટનાત્મક વિકૃતિઓ :

- (૧) શરીરરૂપ વિકૃતિ
  - શરીર અવલંબિત વિકૃતિ
  - પીડાની વિકૃતિ
- (૨) વિઘટનાત્મક વિકૃતિ
  - વિઘટનાત્મક સ્મૃતિલોપ અને વિકૃતિ (પલાયન)
  - વિઘટનાત્મક ઓળખ વિકૃતિ અવૈયકિતકીકરણ વિકૃતિ
(કાર્સન: પૃષ્ઠ નં. ૨૬૮ થી ૨૭૬, ૨૮૦ અને ૨૮૬)

યુનિટ-૩

વ્યસનની વિકૃતિઓ અને મનોદૈહિક વિકૃતિઓ

૧ વ્યસનની વિકૃતિઓ

- (૧) દારૂનો દુરઉપયોગ (સેવન) અને તેનું અવલંબન
- (૨) કેફી વ્યસનો દુરઉપયોગ (સેવન) અને તેનું અવલંબન
(કાર્સન: પૃષ્ઠ નં. ૩૭૭ થી ૩૮૨ અને ૩૦૭ થી ૪૦૮)

યુનિટ-૪ છિન્ન મનોવિકૃતિઓ, મતિભ્રમયુક્ત વિકૃતિ અને મનોદશાની વિકૃતિઓ**૧ છિન્ન મનોવિકૃતિઓ અને મતિભ્રમયુક્ત વિકૃતિઓ**

- (૧) છિન્ન મનોવિકૃતિ
- (૨) છિન્ન મનોવિકૃતિના ચિકિત્સાત્મક પેટા પ્રકારો
- (૩) છિન્ન મનોવિકૃતિના કારણરૂપ પરિબલો
- (૪) મતિભ્રમણયુક્ત વિકૃતિ (વ્યામોહ)
(કાર્સન: પૃષ્ઠ નં. ૪૬૪ થી ૪૭૭, ૪૮૮ થી ૪૯૩ અને ૪૯૬ થી ૫૦૦)

૨ મનોદશાની વિકૃતિઓ

- (૧) મનોદશા વિકૃતિ એટલે ?
- (૨) એકધ્રુવીય મનોદશા વિકૃતિઓ
- (૩) ધ્રુવીય મનોદશા વિકૃતિઓ
(કાર્સન: પૃષ્ઠ નં. ૨૧૦ થી ૨૨૪)

યુનિટ-૫ ઉપચારો**૧ માનસિક સ્વાસ્થ્ય અને મનોવૈજ્ઞાનિક ઉપચાર**

- (૧) માનસિક સ્વાસ્થ્ય વિભાગના
- (૨) માનસિક સ્વાસ્થ્યના સંદર્ભમાત્ર વિશ્વ સ્વાસ્થ્ય સંઘની પ્રવૃત્તિ અને ભારતમાં માનસિક સ્વાસ્થ્યની ચળવળ
- (૩) મનોવૈજ્ઞાનિક ઉપચાર—વિહંગાવલોકન
- (૪) બોધાત્મક મનોપચાર
- (૫) માનવવાદી—અનુભવવાદી ઉપચાર
(કાર્સન :પૃષ્ઠ નં. ૬૪૪ થી ૬૪૭, ૬૬૨ થી ૬૦૫ અને ૬૬૭ થી ૬૬૯)

૨ જૈવિક ઉપચાર :

- (૧) જૈવિક ઉપચાર માટેના પ્રારંભિક પ્રયાસો
(અ) મૂર્છા અને આંચકી ઉપચારો
(બ) મસ્તિષ્ક શસ્ત્રક્રિયા
- (૨) સારવારની મનોઔષધશાસ્ત્રીય પદ્ધતિઓ
– તીવ્ર મનો વિકૃતિઓ વિરોધી ઔષધો –ખિન્નતા વિરોધી
– ચિંતા વિરોધી ઔષધો –મનોદશા સ્થિર કરતાં ઔષધો
(કાર્સન :પૃષ્ઠ નં. ૬૧૯ થી ૬૨૪, ૬૨૫ થી ૬૩૯)

Reference Book :

- (1) Carson, Butcher and Mineka; Abnormal Psychology and Modern life (11th Edition, 2003, Singapore Pearson Education)
- (2) Coleman J.C. : Abnormal Psychology and Modern life (7th Edition, 1981)
- (3) પટેલ મફતલાલ : અસાધારણ મનોવિજ્ઞાન (પ્રથમ આવૃત્તિ) અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
દ્વિતીય વર્ષ બી.એ.ના મનોવિજ્ઞાનના પ્રશ્નપત્ર-૫

યુનિટ-૧ શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાન
શારિરીક મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ અને અભ્યાસ પદ્ધતિઓ

- ૧. શારિરીક મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ :**
- (૧) વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
  - (૨) અભિગમો
  - (૩) શારિરીક મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસનું મહત્વ
  - (૪) મગજની રચનાનો આધુનિક યુગ
- ૨ શારિરીક મનોવિજ્ઞાનની અભ્યાસ પદ્ધતિઓ**
- (૧) મજજાકીય શારિરીક પદ્ધતિઓ
  - (૨) મજજાકીય શારિરીક રચના
  - (૩) મજજાકીય રાસાયણિક પદ્ધતિ
  - (૪) મજજાકીય વિદ્યુત પદ્ધતિ

યુનિટ-૨ ચેતાકોષ, ચેતાતંત્ર અને હોર્મોન્સ

- ૩. ચેતાકોષ અને ચેતાતંત્ર**
- (૧) ચેતાકોષદી રચના
  - (૨) ચેતાકોષના કાર્યો
  - (૩) ચેતાપ્રવાહનું રૂપાંતર
  - (૪) પરિઘવર્તી ચેતાતંત્ર
  - (૫) કેન્દ્રિય ચેતાતંત્ર
- ૪. હોર્મોન્સ અને વર્તન**
- (૧) હોર્મોન્સ કઈ રીતે કાર્ય કરે છે ?
  - (૨) હોર્મોન્સનું કોષીય કાર્ય
  - (૩) મનોભારના હોર્મોન્સ
  - (૪) બુદ્ધિના હોર્મોન્સ
  - (૫) જાતીયતાના હોર્મોન્સ

યુનિટ-૩ પ્રત્યક્ષીકરણ, સાંવેદનિક અને કારકયંત્રણાઓના શારીરિક આધારો

૫. પ્રત્યક્ષીકરણના શારીરિક આધારો

- (૧) દૃશ્ય પ્રત્યક્ષીકરણ
- (૨) શ્રવણ પ્રત્યક્ષીકરણ
- (૩) ગંધ પ્રત્યક્ષીકરણ

૬. સાંવેદનિક અને કારકયંત્રણાઓના શારીરિક આધારો

- (૧) સાંવેદનિક કેન્દ્રો
- (૨) સ્થાનીકરણની ગોઠવણ
- (૩) સાંવેદનિક અનુભવો
- (૪) જાળરૂપ તંત્ર
- (૫) કૌશલ્ય યુક્ત હલન ચલન
- (૬) કારણ યંત્રણાઓ
- (૭) કારક પ્રદેશ
- (૮) પુર્વકારક પ્રદેશ

યુનિટ -૪ પ્રેરણા અને આવેગના શારીરિક આધારો

૭. પ્રેરણા અને આવેગના શારીરિક આધારો

- (૧) પ્રેરણાના શારીરિક આધારો
- (૨) પ્રેરણાનો અર્થ
- (૩) ખોરાકની યંત્રણાઓ
- (૪) તરસની યંત્રણાઓ
- (૫) ઊંઘ અને જાગૃતિ

૮. આવેગશીલતા

- (૧) માનવીય આવેગમાં બોધાત્મક ઘટકો
- (૨) આવેગના પરિઘવતી
- (૩) આવેગશીલતા શારીરિકક્રમ આધારોનો ખ્યાલો
- (૪) જેમ્સ સેન્ગ સિધ્ધાંત
- (૫) કેનન બોર્ડ સિધ્ધાંત
- (૬) આવેગશીલતામાં હાઈપોથેલમસ અને સીમાવર્તી તંત્રો

યુનિટ-૫ શિક્ષણ અને સ્મૃતિની યંત્રણાઓ અને બુધ્ધિ તથા વ્યક્તિત્વના શારીરિક આધારો

૯. શિક્ષણ અને સ્મૃતિની યંત્રણાઓ

- (એ) (૧) શિક્ષણ દરમિયાન શારીરિક આધારો
- (૨) શિક્ષણની શારીરિક જરૂરિયાતો
- (૩) શિક્ષણ હીપોકેમ્પસનો ફાળો(ભુમિકા)
- (બી) (૧) સ્મૃતિની રચના
- (૨) મગજમાં સ્મૃતિની શારીરિક યંત્રણાઓ
- (૩) સ્મૃતિભ્રંશ, અલ્ઝાઈમર

૧૦. બુધ્ધિ તથા વ્યક્તિત્વના શારીરિક આધારો

- (૧) બુધ્ધિનો વારસો
- (૨) માનવોમાં મનોદુર્બળતા અને મનોવિકૃતિ શાસ્ત્ર
- (૩) ઔષધો અને વ્યક્તિત્વ

Basic Books :

- (1) Levinthal C.F. (1996) "Introduction to Psychology" 3rd Ed. Prectice Hall of India Pvt. Ltd.New Delhi.
- (2) Prinell J.P.P. (2002) "Biopsychology" Allyn and Bacon
- (3) Caricon N.R.(1999) "Fundamental" of Physiological Psychology" 4th Ed.Allynn and Bacon

કે.એસ.કે.વી. કચ્છ યુનિવર્સિટી
દ્વિતીય વર્ષ બી.એ.ના મનોવિજ્ઞાનના પ્રશ્નપત્ર-૭
બાળ મનોવિજ્ઞાન

યુનિટ-૧ બાળ મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ અને બાળ વિકાસ

૧. બાળ મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય :

- (૧) બાળ મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા
- (૨) અભ્યાસ ક્ષેત્ર
- (૩) બાળ વર્તન અંગેનો ખ્યાલ
- (૪) બાળ મનોવિજ્ઞાનની પદ્ધતિઓ નિરીક્ષણ, પ્રક્ષેપણ, પ્રશ્નાવલી, પ્રાયોગિક અનુપ્રસ્થાપિત અને અનવાયામ પદ્ધતિ બાળ મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસનું મહત્ત્વ.

૨. ભારતમાં બાળ વિકાસ :

- (૧) જનગણના સંબંધી પ્રવાહ
- (૨) વસ્તીના પરિણામો
- (૩) વસ્તી નિયંત્રણની રીતો
- (૪) બાળકના જીવન સ્ત્રીની ભૂમિકા
- (૫) સ્ત્રીની તંદુરસ્તીના પ્રશ્નો
- (૬) સ્તનપાન
- (૭) કૃત્રિમ છાતી
- (૮) સ્તનપાનની ટેકનિક અને ફાયદાઓ
- (૯) બાળકનું ધાવણ છોડાવવું

યુનિટ-૨ જન્મ પૂર્વનો અને બાળપણનો વિકાસ

૧. જીવનની શરૂઆત :

- (૧) જીવનની શરૂઆત
- (૨) ફેલીનીકરણની અગત્ય-જન્મપૂર્વનો વિકાસ
- (૩) જન્મ પૂર્વના વિકાસને અસરકર્તા પરિબલો

૨. બાલ્યાવસ્થાનો વિકાસ :

- (૧) વૃદ્ધિ સાથે વિકાસનો અર્થ
- (૨) વિકાસના સિદ્ધાંતો (ટૂંકમાં)
- (૩) નવજાત શિશુનો વિકાસ

યુનિટ-૩ શારીરિક, સ્નાયવિક અને નૈતિક વિકાસ

૧. શારીરિક અને સ્નાયવિક વિકાસ (કારક વિકાસ)

- (૧) વૃદ્ધિના તબક્કા શારીરિક ચક્ર
- (૨) શરીરનું કદ અને પ્રમાણ (હાડકાં, દાંત)
- (૩) ચેતાતંત્રનો વિકાસ
- (૪) વિપથગામી શરીર રચનાની અસરો
- (૫) સ્નાયવિક જોખમો

નૈતિક વિકાસ :

- (૧) નૈતિક વિકાસનો અર્થ
- (૨) નૈતિક વિકાસના તબક્કાઓ
- (૩) શિસ્તનો અર્થ, શિસ્તની ટેકનિક, ઉદારમતવાદી લોકશાહી
- (૪) સત્તાવાદી પદ્ધતિ

યુનિટ-૪ ભાષા વિકાસ અને વ્યક્તિત્વ વિકાસ**૧. ભાષા વિકાસ :**

- (૧) ભાષાનો વાણીનો અર્થ
- (૨) વાણીનો વિકાસ
- (૩) ભાષાનો વિકાસ
- (૪) ભાષાના વિકાસને અસરકર્તા પરિબળો
- (૫) વાણીની મુશ્કેલીઓ

૨. વ્યક્તિત્વ વિકાસ :

- (૧) સ્વ ખ્યાલ
- (૨) વ્યક્તિત્વનો અર્થ
- (૩) વ્યક્તિત્વ અભ્યાસના અભિગમો
- (૪) મનોજાતિય વિકાસ
- (૫) વ્યક્તિત્વના નિર્ણાયકો

યુનિટ-૫ બાળકની રમત, સર્જનાત્મકતા અને વર્તનની સમસ્યાઓ**૧. રમત અને સર્જનાત્મકતા :**

- (૧) રમતનો ફાળો
- (૨) સક્રિય રમત
- (૩) સર્જનાત્મકનો અર્થ અને મૂલ્ય સર્જનાત્મકતાનો વિકાસ
- (૪) નાટકમાં સર્જનાત્મકતાની અભિવ્યક્તિ, રમત અને વાર્તા કહેવી

૨. વર્તનની સમસ્યાઓ :

- (૧) વર્તનની સમસ્યાના કારણો
- (૨) મા-બાપનાં વિશિષ્ટ મનોવલણો
- (૩) સમસ્યાના પ્રકારો
- (૪) ટેવ વિકૃતિ તરીકે પથારી પલાળવી

K.S.K.V. Kachchh University

S.Y.B.A. (F.S.)

Statistical Methods Paper III

[The course aims to provide an understanding of application of statistics to business and industries while focusing to develop effective business communication skills among the students.]

A) 1. MAXIMA AND MINIMA:

Use of derivative in finding Stationary Values (Maxima and Minima) of functions of one variable only.

2. PARTIAL DERIVATIVE:

Definition of partial derivative involving two variables only upto first and second order. Euler's theorem (statement only) and its uses, simple examples.

3. INTIGRATION:

Concept of integration, Rules of integration without proof. Integration of functions of

the type x^n , e^{kx} , $[f(x)/g(x)]$, $(x-a)(x-b)$ etc. Evaluation of definite integral $\int_a^b f(x) dx$ and

its uses, simple examples.

B) 1. DEMAND FUNCTION AND SUPPLY FUNCTION:

Formulation, their properties, total and marginal revenue, total and marginal cost, market equilibrium.

2. ELASTICITY:

Elasticity of demand and supply with respect to its properties.

3. MONOPOLY:

Problem of monopoly and examples.

4. UTILITY FUNCTION:

Concept, maximization of utility subject to a budget restriction.

C) CORRELATION, REGRESSION AND ASSOCIATION OF ATTRIBUTES

1. LINEAR CORRELATION :

Concept of linear correlation between two variable scatter diagram, bivariate frequency table, Karl Pearson's formula for correlation coefficient. Spearman's rank correlation. Calculation of correlation, coefficient from ungrouped and grouped bivariate data. Coefficient of determination and its interpretation.

2. REGRESSION:

Concept of Regression, Principle of least squares, line of regression, coefficient of determination and its interpretation. Use of regression in forecasting.

3. ASSOCIATION OF ATTRIBUTES:

Concept of association of attributes, Yule's coefficient of association.

D) STATISTICAL QUALITY CONTROL(SQC)

1. Meaning and scope of S.Q.C., organization of S.Q.C. in industry unit, responsibilities of S.Q.C. group.
2. Control charts - 3σ limits and control limits, control charts for variables and R charts, their uses and interpretation, use of theory of runs.
3. Control charts for attributes - p, np and C charts

E) ACCEPTANCE SAMPLING PLANS FOR ATTRIBUTES

Importance of acceptance Sampling Plans. Concepts of consumer's and producer's risk, OC, AQL, ASN, AOQ, AOQL and LTPD.

Single sampling plan with parameter's N, n, c its description and O.C. function using Binomial and Poisson approximation with ($c \leq 2$), AOQ and AOQL of a single sampling plan.

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A. (F.S.)
Statistical Methods Paper IV

[The course aims to provide an understanding of application of statistics to business and industries while focusing to develop effective business communication skills among the students.]

A) SAMPLING METHODS:

Concept of populations, sample and sampling unit. Simple random sampling and Stratified random sampling. Mean and variance of sample from finite population.

B) LARGE SAMPLE AND SMALL SAMPLE TESTS:

1. LARGE SAMPLE TEST:

Statement of a hypothesis, null hypothesis, level of significance, testing of hypothesis, two types of errors, standard error of statistic, significance of mean(s) and proportion(s) in case of one and two samples.

2. SMALL SAMPLE TEST:

Definition of t and F statistics, degree of freedom, properties of t and F distributions, use of t and F tests.

C) CHI-SQUARE TEST

Definition of Chi-square test as large sample Statistic. Properties of Chi-square distribution without proof. Application of Chi-square test. Test of independence of attributes up to 3x3 contingency table. Derivation of Chi-square in 2x2 contingency table. Goodness of fit test in case of Binomial and Poisson distribution (in case of Poisson distribution the value of e^{-m} to be given)

D) 1. LINEAR PROGRAMMING:

Scope of linear programming in applied fields with illustrations, formulation of a linear programming problems, graphical method of solving a linear programming problems.

2. OPERATIONS RESEARCH :

Meaning and scope of O.R. and use of O.R.

Transportation problem : Meaning and solving examples using North - West Corner, Row Minima, Column Minima and Matrix Minima Methods in Least cost .

Replacement problem : Replacement models for items that deteriorate with time, elementary model with simple illustrations

Assignment problem : Concept of Assignment Problem, balanced assignment problem, Hungarian method of solving a balanced assignment problem.

E) 1. ANALYSIS OF VARIANCE:

Concept of analysis of variance, Example on One way and Two way analysis of variance,.

2. INTERPOLATION AND EXTRAPOLATION:

Meaning and assumptions. Idea of operators and E and examples. Newton's and Lagrange's interpolation formula, Interpolation by binomial expansion method, examples.

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A. (S.S.)
Statistical Methods Paper VII

[The course aims to provide an understanding of application of statistics to business and industries while focusing to develop effective business communication skills among the students.]

A) Demographic Methods

1. POPULATION CENSUS:

Method of conducting population census and its usefulness. Detailed Study of last population census of India. Limitations of Indian census data and suggestions to improve them.

2. VITAL STATISTICS:

Meaning and scope of demography Crude, Standard and Age specific rates Mortality rates pertaining to (i) CDR (ii) SDR (iii) IMR

Birth rates pertaining to (i) CDR (ii) SDR (iii) Age specific Birth rates. Fertility rates pertaining to (i) GFR (ii) ASFR (iii) TFR. Simple illustrative examples.

B) 1. PROBABILITY:

Concept of permutations & combinations, Formula for ${}_nP_r$ and ${}_nC_r$ (without proof), Simple example.

Random experiment involving tossing of coins, dice and drawing of cards etc. Definition of sample space, events, equally likely events, mutually exclusive and exhaustive events, Independences of events. Definition of probability (Mathematical, Statistical), definition of conditional probability. Theorems of addition and multiplication of probabilities (without proof). Simple example.

2. MATHEMATICAL EXPECTATION :

Concept of a discrete random variable, probability mass function of discrete random variable and its properties, definition of mathematical expectation of a discrete random variable, mean and variance (without proof) and simple examples.

C) 1. LINEAR PROGRAMMING:

Scope of linear programming in applied fields with illustrations, formulation of a linear programming problems, graphical method of solving a linear programming problems.

2. OPERATIONS RESEARCH:

Meaning and scope of O.R. and use of O.R.

Transportation problem: Meaning and solving examples using North - West Corner, Row Minima, Column Minima and Matrix Minima Methods in Least cost .

Replacement problem: Replacement models for items that deteriorate with time, elementary model with simple illustrations.

Assignment problem: Concept of Assignment Problem, balanced assignment problem, Hungarian method of solving a balanced assignment problem.

D) SAMPLING METHODS:

Concept of populations, sample and sampling unit. Simple Random sampling and Stratified random sampling. Mean and variance of sample from finite population no derivation, Simple Example.

E) LARGE SAMPLE AND SMALL SAMPLE TESTS:**a. LARGE SAMPLE TEST:**

Statement of a hypothesis, null hypothesis, level of significance, testing of hypothesis, two types of errors, standard error of statistic, significance of mean(s) and proportion(s) in case of one and two samples.

b. SMALL SAMPLE TEST:

Definition of t and F statistics, degree of freedom, properties of t and F distributions, use of t and F tests, Simple example.

**Second Year B.A.
Statistical Methods Paper III, IV and VII
REFERENCE BOOKS:**

1. Gupta S. C. & Kapoor V. K. : Fundamental of Mathematical Statistics, Sultan Chand & Sons, New Delhi.
2. Gupta S. C. & Kapoor V. K. : Fundamental of Applied Statistics, Sultan Chand & Sons, New Delhi.
3. Gupta A. C. : Fundamental of Applied Statistics, Sultan Chand & Sons, New Delhi.
4. Kenny J. F. & Keeping E. S.: Mathematics of Statistics Volume I and II, Van Nostran.
5. Allen R. G. D. : Mathematical Analysis for Economics, Macmillen Press and ELBS, London.
6. Chiang A. C. : Fundamental Methods of Mathematical Economics, McGraw Hill, New York.
7. Speigal M. R. : Theory and Problems of Statistics, McGraw Hill Book Co., London.
8. Yamanc Taro : Mathematics for Economics, Prentice Hall of India Pvt. Ltd., New Delhi.
9. Monga G. S. : Mathematics and Statistic for Economics, Vikas Publishing House, New Delhi.
10. Kothari C. R. : An Introduction to Operations Research, Vikas Publishing House, New Delhi.
11. Kanti Swaroop and Man Mohan : Introduction to Operations Research
12. Gupta P. K. & Man Mohan : Operation Research Statistical Analysis, Sultan Chand & Sons, New Delhi.
13. Hadley G. : Linear Programming, Wesley Publishing Co., Massachusetts.
14. Vygodsky G. S. : Mathematical Handbook (Higher Mathematics), Mir Publisher, Moscow.
15. Shenoy G. V., Srivastava U. K. & Sharma S. C. : Business Statistics, Wiley Eastern.
16. Das G. & Pattnayk : Fundamentals of Mathematical Analysis, Tata McGraw Hill, New Delhi.
17. Grant E. L. and Leavenworth R. S. : SQC (6TH Edition), Mcgraw Hill International Edition.
18. Cochran W. G. : Sampling Techniques (Third Edition), Wiley Estren.
19. Dr. Worwick & C. Linger: Sample survey Theory and Practices, McGrow Hill Co.
20. Kapoor V. K. : Elementary Business Mathematics, Problems & Solutions, Sultan Chand & Sons, New Delhi.

K.S.K.V KACHCHH UNIVERSITY
Structure of syllabus of History -Under Graduate.
S.Y.B.A.-HISTORY
In Force from -June -2008

Paper no: 3: History on India.
(1206 A.D. To 1526 A.D)

Paper no: 4: History of Modern Europe.
(1815 A.D. To 1950 A.D)

Paper no: 5: History of India.
(1526 A.D. To 1818 A.D)

Paper no: 7: Main Currents of cultural History of India.

K.S.K.V KACHCHH UNIVERSITY
Paper No: 3- History of India - (1526)
100 Marks, 60-Lecturers
Syllabus - History

Unit-1:

- A Sources and their Interpretation Archeology, Epigraphy, Numismatics, Literature.
- B The political, social and cultural conditions of India On the eve of the establishment of the Delhi Sultanate.

Unit-2:

- A Kutubbuddin Albak, Razia Sultana, Reforms of Ala-Ud-Din Khilji and Planning of Muhammad Tughlaq and first Battle of Panipat and its Impact
- B Political structure 1206 to 1526, Central, Provincial, District, Taluka and village Administration.

Unit-3:

- Economy during Sultanate Period.
 Revenue System-Urban Centres, Trade and Commerce.

Unit-4:**Culture and Religion.**

- A Sufi Movement and Bhkti movement
- B Sultanate Architecture
- C Literature : Persian and Indigenious.

Unit-5:**Vijaynagar :**

- A Krishnadevray and His Achivements.
- B Policy - Administration
- C Economic Condition
- D Social Life, Culture, Literature and Religious Life.

Books for Reference- S.Y.B.A.-paper No.3;

1. R.C. Majmudar; History and Culture of Indian people-Delhi & Others. Sultante vol-6.
2. Sir Haig Woolsely:- Cambridge History of India, Vol-6.
3. Dr. Lswari Prasad :- A short History of India, Vol-3.
4. Dr. Tripathi R.S.:- Some Aspects of Muslim Rule in India.
5. Dr. A.L.Shrivatava:- the Delhi sultanate.
6. ડો. છોટુભાઈ નાયક:- મધ્યયુગીન ભારત, ખંડ-૨
7. ડો. શુક્લ નયનકુમાર:- સલ્તનત, મુગલ અને મરાઠા સમયના રાજકીય સિધ્ધાંતો અને સંસ્થા.
8. પરીખ પી.સી.:- ભારતમાં સાંસ્કૃતિક ઈતિહાસ, મધ્યકાલીન ભારતમાં આર્થિક જીવન અને સંગઠન.
9. આચાર્ય ન.આ.:- ભારતમાં વૈષ્ણવધર્મ અને શાક્તસંપ્રદાય.
10. ડો. શ્રીવાસ્તવ એસ.:- દિલ્હી સલ્તનત.
11. ડો. ભાર્વવ વી.એસ.:- મધ્યકાલીન ભારતીય ઈતિહાસ એવં સંસ્થાઓ
12. ડો. મહાજન વિઘાધર:- દિલ્હી સલ્તનત કા ઈતિહાસ
13. શર્મા એલ. પી.:- મધ્યકાલીન ભારત કા ઈતિહાસ

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A. History Paper No.4
History of Modern Europe (1815-1950)
100-Marks, 60-Lectures.

- Unit-1:** A. Congress of Viena-Concept of Europe Work
And causes of its Failure.
B. French Revolution of 1830 and 1840 and
Their Impact On Europe.
- Unit-2:** A. Unification of Germany, Unification of Italy.
B. Bismarck' s Domestic and foreign policy 1862-1890.
- Unit-3:** A. Causes and Results of world war-1,1914-1918.
B. Treaty of Versailles. Minor Treaties of German, Trianon and Server.
C. Lenin and New Economic Policy.
D. Causes for the failure of League of Nations.
- Unit-4:** A. Rise fascism in italy- Banito Mussolini- Social, Cultural and Economics
Effects of Fasict administration.
B. Rise of Nazism in Germany : The weimer Republic-hitler as a leader of
Nazi Germany -Social, culture and Economics Transformation of Germany-
1919-1939.
- Unit-5** A. Causes and results of World War-2, 1939-1945.
B. United nation(u.n)- alms-organs-achievements.

Book for reference-S.Y.B.A.paper no.4:-

1. Marriot J.A.R.- History of Europe-1815-1939
2. Grants & temporally-Europe in the 19th & 20th centuries. 1989-1950
3. Hazon C.D.-Modern Europe upto 1945
4. Roderts-History of Europe.
5. Ketelby C.D.M- a History of morden times from 1789.
6. Hays - Contemporary Europe Since-1815.
7. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર પ્ર.:— યુરોપનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
8. દેસાઈ કીકુભાઈ:— યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ-૧,૨,૩, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
9. રાવલ આર.એલ.:— આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો ભાગ-૨, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
10. પટેલ મંગુભાઈ આર.:— આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો ભાગ-૨.
11. શુક્લ જયકુમાર આર.:— રશિયાનો ઇતિહાસ , ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
12. ચૌહાણ દેવેન્દ્રસિંહ:— યુરોપ કા ઇતિહાસ , મધ્યપ્રદેશ ગ્રંથ એકાદમી

K.S.K.V. Kachchh University
S.Y.B.A. History
Paper No.5
History of India -1526-1818
100-Marks, 60- lectures

- Unit-1:** A. Sources:Arcaelological, Epigraphical, Numismstic, Literary.
 B. India on the Eve of Babars invasion- political and social condition.
- Unit-2: Babar to Shershah:**
 A Establishment of the Mughal Rule, Babranama, reforms of shershah.
- Unit-3: Akbar and his Achievment:**
 A. administration, mansabdari system ,Economic-condition, social-religious reforms, policy of suih-i-kul.
- Unit-4:** Jahagir,Shajahan and Aurangzeb:
 A Nurjahans influence on jahagir – First trading center of the English Cast India company at surat 1613.
 B Shahjan and his achievements.
 C Aurangzed and the Mughal imperialism, his religious policy
 D Decline of the Mughal Empire.
- Unit-5:** A literature, art and architecture during the Mughal period.
- Unit-6: Shivaji :**
 A Creation of Swaraj- Estimate of Shivaji as a ruler his administration.
 B the peshwas-Achievements of balaji Vishwanath-bajirao, Madavrao.

Book for Reference- S.Y.B.A. paper no.5:-

1. Sharma S.R.-mughal Empire in India.
2. Majmudar R.C.& other- 1-the Mughal empire. 2-the maratha Supremacy bhartiya vidhya bhavan.
3. Benerjee A. C & ghose D.K- A comprehensive history of India vol-9.
4. Shrivastav M.P- 1-policies of the Mughal-1978.
2-social life under the Muhgals 1978.
5. Sae desai G.S.- New History of the Maeathas- Vol-1to3.
6. Sen S.N -Anglo- Maratha relation.
7. W.H.More and-from Akbar to Aurangzeb - A study in India economic History.
8. Asher, chathrine- archircture of Mughal India.
9. ડો. ધારૈયા આર.કે.- આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ, -ભાગ-૧-૨
10. પટેલ જશુભાઈ પી. - ભારતનો ઇતિહાસ, ૧૫૨૬-૧૭૦૭.

K.S.K.V. Kachchh University**S.Y.B.A. History****Paper No.7****History of India -1526-1818****100-Marks, 60- lectures**

- Unit-1**
- A. Indus valley civilization: social Economics and cultural contribution- town planning.
  - B Harppan civilization in kachchh.
  - C Society, Economy, policy and religion as reflected in Vadic literature.
  - D Buddha and Mahavir as a reformers.
- Unit-2**
- A Ashok, Kanishka, Harswadhan and apread of Buddhism.
  - B Cultural achievements of the Guptas.
- Unit-3**
- A Cultural Achievements of the Vijaynager empire society.
- Unit-4**
- A Impact of the Bhakti and sufi movement on the Indian society.
  - C Religious policy of the Mughals with special reference to Akbar and Aurangzeb.
- Unit-5**
- A. socio- religious reforms movements in India during the century.
  - B Contribution of Gandhi to India culture.
  - C Freedom fighter Kratiguru Shamji Krishana Varma.

NOTE

KRANTIGURUSHYAMJIKRISHNAVERMA
KACHCHHUNIVERSITY

NOTE

KRANTIGURUSHYAMJIKRISHNAVERMA
KACHCHHUNIVERSITY